

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Komparace leasingu, úvěru a hotovostní platby
Comparison of Leasing, Credit and Cash Payment

Student:
Vedoucí bakalářské práce:

Patrik Čonka
prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.

Ostrava 2020

Zadání bakalářské práce

Student: **Patrik Čonka**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Komparace leasingu, úvěru a hotovostní platby**
Comparasion of Leasing, Credit and Cash Payment
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Způsoby pořízení dlouhodobého majetku
 3. Ekonomické dopady při pořízení dlouhodobého majetku na leasing, úvěr a v hotovosti
 4. Analýza pořízení dlouhodobého majetku pomocí čisté současné hodnoty a čisté výhody leasingu
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- VALACH, Josef. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 513 s. ISBN 978-80-86929-71-2.
- VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi – praktický průvodce*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 120 s. ISBN 978-80-247-4081-2.
- VYCHOPEŇ, Jiří. *Finanční leasing z účetního a daňového pohledu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 157 s. ISBN 978-80-7357-590-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauzerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, vypracoval samostatně s využitím uvedených zdrojů. Příloha č. 1 byla převzata a mnou doplněna.

V Ostravě dne 11. 5. 2020

.....
podpis

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Způsoby pořízení dlouhodobého majetku.....	6
2.1	Leasing	6
2.1.1	Finanční leasing	6
2.1.2	Operativní leasing	8
2.1.3	Akontace a první zvýšená splátka.....	8
2.1.4	Leasingová cena a leasingový koeficient.....	9
2.1.5	Zásadní rozdíly vykazování leasingu v ČR a podle IFRS 16	10
2.2	Bankovní úvěry	11
2.2.1	Krátkodobé úvěry	12
2.2.2	Střednědobé úvěry	13
2.2.3	Dlouhodobé úvěry.....	14
2.2.4	Úroková sazba versus RPSN	15
2.3	Koupeň za hotové.....	16
3	Ekonomické dopady při pořízení dlouhodobého majetku na leasing, úvěr a hotovostí.....	17
3.1	Účetní výkazy a leasing	18
3.2	Splátky leasingu a jejich daňová uznatelnost.....	19
3.2.1	Časové rozlišení leasingových splátek	20
3.2.2	Předčasné ukončení finančního leasingu	22
3.3	DPH a leasing.....	23
3.4	Účetní výkazy a úvěr.....	25
3.5	Daňová uznatelnost úroků z úvěru	26
3.6	Účetní výkazy a pořízení majetku v hotovosti	26
3.7	Ovlivnění ukazatelů zadluženosti leasingem, úvěrem a pořízením hotovostí .	28
3.8	Ukazatele rentability a leasing, úvěr a hotovost.....	31
3.9	Likvidita a pořízení DM za hotové	33
4	Analýza pořízení dlouhodobého majetku pomocí čisté současné hodnoty a čisté výhody leasingu	35
4.1	Metoda čisté výhody leasingu.....	36
4.1.1	Modelový příklad.....	37
4.2	Metoda diskontovaných výdajů	41
4.2.1	Modelový příklad.....	41
4.2.2	Zhodnocení	49
4.3	Výhody a nevýhody leasingu, úvěru a hotovosti	50

4.3.1	Výhody a nevýhody leasingu.....	50
4.3.2	Výhody a nevýhody úvěru.....	51
4.3.3	Výhody a nevýhody hotovosti	52
5	Závěr	53
	Seznam použité literatury	55
	Seznam zkratk	57
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Jednou z nejdůležitějších činností v podniku je rozhodování o investicích. Každý podnik může financovat investice z různých zdrojů, zaleží na možnostech podniku, aktuální situaci a potřebě daného subjektu. Rozhodnutí o financování investic ovlivní ekonomický rozvoj podniku. A z toho důvodu je pro každý podnik důležité vybrat nejlepší možnou variantu. Nejčastější možností, jak financovat investice jsou pro podnik leasing, úvěr a hotovost.

Cílem bakalářské práce je porovnání výhodnosti financování investic leasingem, úvěrem nebo hotovostí a objasnění následných ekonomických dopadů pro podnik a zhodnocení jejich výhod a nevýhod.

Bakalářská práce je strukturována do třech dílčích kapitol. První kapitola se věnuje teorii leasingu, jeho členění a pohledu na leasing v českém účetním prostředí ve srovnání s pohledem IFRS. Dále je kapitola zaměřena na teorii úvěru a jeho různé formy a na pořízení investice formou hotovosti. Druhá kapitola zjišťuje ekonomické dopady vybraných variant pořízení. Ovlivnění účetních výkazu podniku, dále daňové dopady pro podnik a ovlivnění ekonomických ukazatelů zadluženosti, rentability a likvidity. Jedna z nejčastějších investic podniku je pořízení automobilu. Právě poslední kapitola analyzuje pořízení automobilu na modelovém příkladu pomocí metody čisté výhody leasingu a diskontovaných výdajů, dále sumarizuje výhody a nevýhody vybraných forem financování

Toto téma jsem si vybral, neboť je velmi zajímavé ve faktu, jak podnik může v českém účetním prostředí financováním prostřednictvím leasingu zlepšit některé ekonomické ukazatele a ovlivnit účetní výkazy podniku. Nejběžnější alternativy k leasingu jsou úvěry nebo financování z vlastních zdrojů pomocí hotovosti, tyto možnosti samozřejmě taky ovlivňují ekonomické ukazatele a účetní výkazy podniku a budou předměty analýzy a porovnání.

2 Způsoby pořízení dlouhodobého majetku

2.1 Leasing

Leasingem se rozumí pronájem hmotných nebo nehmotných věcí, kdy pronajímatel (osoba, která majetek pronajímá) poskytuje za úplatu nebo jiné peněžité plnění nájemci (osobě, která získává možnost majetek používat) právo danou věc v průběhu doby pronájmu využívat. Zásadní vlastností leasingu v ČR je, že majetek zůstává v době pronájmu ve vlastnictví pronajímatele. Nájemce má pouze právo daný majetek používat. (Valouch, 2012). Z Finančního hlediska to znamená, že nájemce může leasingem získat předmět užívání, aniž by měl připravenou hotovost nebo úvěr na jeho dosažení. (Kolektiv autorů, 2011). Leasing je tedy prostředkem, který nám umožňuje užívání věcí či práv, které jsou ve vlastnictví jiného subjektu, a to na nezbytně dlouhou dobu (Kolektiv autorů, 2006).

Leasing se eviduje v podrozvahové evidenci, podnik nemůže majetek vykazovat v rozvaze jako aktivum, protože není jeho vlastníkem ale pouze nájemcem, vlastníkem je leasingová společnost, do výkazu cash flow se projeví jeho splátky.

V ČR funguje na trhu mnoho leasingových společností, jako svou doplňkovou činnost poskytují leasing i některé banky. Nejdříve na leasingovém trhu v ČR převyšovala poptávka nad nabídkou, což umožňovalo leasingovým společnostem kalkulovat s vyšší ziskovou přírážkou a přesouvat rizika na nájemce. Po ustálení leasingového trhu došlo k zvýšení konkurence na straně nabídky, která vedla k výhodnějším nabídkám pro nájemce s využitím různých slev, nestandardních způsobů splátek aj. (Valach, 2010)

Leasing je možno členit podle různých hledisek, nicméně rozhodující je, zda předmět leasingu přejde do majetku nájemce, v tomto případě by se jednalo o finanční leasing, avšak pokud by se předmět vrátil pronajímateli jednalo by se o operativní leasing. (kolektiv autorů, 2011)

2.1.1 Finanční leasing

Finanční leasing neboli kapitálový leasing, patří mezi nejrozšířenější formu financování dlouhodobého majetku a slouží k trvalému pořízení majetku formou leasingových splátek. Jedná se o dlouhodobý pronájem movité věci, kdy po skončení smluvního vztahu má klient předkupní právo k odkupu předmětu za předem dohodnutou

kupní cenu. Po poslední leasingové splátce zpravidla přechází předmět leasingu do majetku nájemce za sjednanou kupní cenu, která je většinou symbolická (např. 100 Kč, 1000 Kč apod.). Má dlouhodobý charakter, doba pronájmu se blíží nebo je totožná s ekonomickou životností pronajímaného majetku a leasingové splátky pokrývají pořizovací cenu pronajatého zařízení úrok, zisk a náklady leasingové společnosti (Valach, 2010). Finanční leasing s následnou koupí je nevypověditelný, pokud dojde v průběhu k předčasnému ukončení finančního leasingu, musí se smlouva zpětně překvalifikovat na smlouvu o operativním leasingu, což může mít negativní daňový dopad na pronajímatele a obzvlášť na nájemce (Kolektiv autorů, 2011). Typické pro finanční leasing je, že pronajímatel přenáší na pronajímatele některá rizika a výnosy, spojené s fungováním zařízení. Pronajímatel neposkytuje žádné další služby, starost o servis, opravy, údržbu a pojištění přechází na nájemce.

Finanční leasing je svou povahou velmi podobný úvěru, nájemce nemusí mít vlastní kapitál, a přesto může pořídit požadovaný majetek. Podobně jako u úvěru se zavazuje k pravidelným budoucím splátkám. Velké leasingové zatížení znamená pro nájemce obdobné riziko jako vysoký podíl dluhu v celkové kapitálové struktuře. Zásadní rozdíl mezi úvěrem a leasingem je, že předmět leasingu se nestává ihned majetkem společnosti, takže majetek nemůžeme odpisovat, ale za náklad snižující daňovou základnu jsou za určitých podmínek považovány leasingové splátky (Valach, 2010).

V rámci finančního leasingu se rozlišují další typy leasingu:

Přímý finanční leasing

Nájemce si přesně určí majetek, který potřebuje, pronajímatel zpracuje podmínky a požadovaný majetek nájemci obstará a na základě leasingové smlouvy pronajme majetek nájemci, který začne pronajímateli splácet leasingové splátky. (Valach, 2010)

Nepřímý finanční leasing

U tohoto typu firma prodává leasingové společnosti majetek, který leasingová společnost ihned pronajímá firmě zpět. Majetek je fyzicky pořád ve firmě, avšak firma již není vlastníkem je pouze nájemcem a leasingová společnost se stává pronajímatelem. Firma, jakožto nájemce, uhradí ve formě splátek vyšší hodnotu, než byla tržní cena, za kterou majetek kupovala leasingová společnost (Valach, 2010). Firmy tento druh leasingu využívají k rychlému získání finančních prostředků.

Leverage leasing

Jde o nejobvyklejší typ finančního leasingu. U tohoto typu je charakteristický třístranný právní vztah mezi nájemce, pronajímatelem a věřitelem. Nájemce si vybere majetek, pronajímatel majetek koupí do svého vlastnictví, část hradí z vlastního kapitálu (většinou 20–40% hodnoty majetku) a část pomocí půjčky od věřitele. (Valach 2010)

2.1.2 Operativní leasing

Operativní leasing neboli provozní leasing je charakteristický kratší dobou pronájmu, a to na dobu určenou potřebami nájemce (Kolektiv autorů, 2006). Další typickou vlastností je předpoklad, že majetek bude vrácen pronajímateli. Významnou vlastností operativního leasingu je rovněž skutečnost, že leasingová smlouva je vypověditelná a pronajímatel nese všechna rizika, která plynou z vlastnictví majetku (např. snížení tržní hodnoty majetku). Jeho účelem je zajistit pro nájemce potřebný majetek, pro který však není trvalé využití po celou dobu jeho životnosti, z toho důvodu není vhodné majetek koupit do vlastnictví (např. dočasná potřeba strojů pro plnění některých zakázek). Minimální délka operativního leasingu není limitována. U tohoto typu leasingu jsou většinou vyšší leasingové splátky, a to z toho důvodu, že zbavuje nájemce starostí s provozními náklady. O servis, opravy a částečně o údržbu se stará pronajímatel (Valach, 2010). Pronajímatel odpovídá za provozuschopnost předmětu a za dosahování dohodnutých provozních parametrů. Při poruše bránícímu smluvenému užívání majetku obvykle pronajímatel poskytuje nájemci náhradní předmět podobných parametrů (kolektiv autorů, 2006).

2.1.3 Akontace a první zvýšená splátka

Jak uvádí Šebestíková (Kolektiv autorů, 2011, s. 331) *akontací se u finančního leasingu rozumí záloha na budoucí koupi najatého hmotného majetku, zaplacená nájemcem vlastníkovu předmětu leasingu, tj. pronajímateli*. V praxi se pojem akontace mylně zaměňuje s první zvýšenou splátkou nebo se zálohou na leasingové splátky. S akontací se setkáme u finančního leasingu nemovitostí (odpisovaných), vyplývá to ze současných daňových podmínek (u finančního leasingu nemovitostí nelze použít zrychlené leasingové odpisování). To má za následek vysokou zůstatkovou cenu, která je většinou pro nájemce kupní cenou. Proto aby nájemce nemusel platit

pronajímateli tak vysokou kupní cenu, dohodnou se na akontaci. Po konci finančního leasingu se odečte akontace od kupní ceny a nájemce tak nemusí vynaložit najednou tak vysokou částku. Naopak s akontací se nesetkáme u finančního leasingu hmotného majetku (auta, stroje, zařízení apod.) (Kolektiv autorů, 2011).

S první zvýšenou splátkou se setkáváme u leasingu dlouhodobé hmotného majetku (např. auta, stroje, zařízení apod.). Důležité je si uvědomit, že první zvýšená splátka je vlastně 0 splátka leasingu, která nám snižuje zbývající hodnotu leasingu, z které se vypočtou leasingové splátky. Z čehož vyplývá, že první zvýšená splátka nesnižuje hodnotu budoucí kupní ceny majetku, jak to je v případě akontace, ale pokryje část hodnoty leasingu, z které se vypočítají leasingové splátky. Čím vyšší bude „nultá“ leasingová splátka, tím nižší budou následující splátky leasingu. V účetnictví účtujeme první zvýšenou splátku pomocí časového rozlišení, daňově uznatelná je pouze poměrná část týkající se daného zdaňovacího období.

2.1.4 Leasingová cena a leasingový koeficient

Rozhodování podniku o pořízení majetku prostřednictvím leasingu závisí na výši leasingové ceny a na leasingových splátkách. Výše celkového leasingového úročení se odvíjí od vývoje nabídky a poptávky na leasingovém trhu, je závislá na řadě klíčových faktorů jako např. doba leasingu, interval a pravidelnost splátek, navýšení první splátky, úvěrová sazba za úvěr na refinancování leasingu (Valach, 2010). Jak uvádí Šebestíková (Kolektiv autorů, 2011, s.318) *leasingová cena, tj. cena finančního pronájmu, je tvořena nejen vstupní cenou pronajímaného předmětu, ale celou řadou dalších nákladů vynaložených pronajímatelem na konkrétní leasingový případ a ziskem leasingové společnosti, které vstupují do tzv. leasingové marže, jež představuje úhradu za poskytnutou finanční službu. Leasingová cena je postupně hrazena podle doby trvání leasingové smlouvy nájemcem prostřednictvím dohodnutých leasingových splátek. Obvykle jde o pravidelné, rovnoměrné platby leasingových splátek, které vycházejí z nákladů na pořízení předmětu leasingu a vybrané leasingové varianty. Ta je v převážné míře závislá na výši částky, kterou nájemce zaplatí pronajímateli dopředu a na úrocích na kapitálovém trhu. Celková výše leasingové ceny je dána celkovým součtem jednotlivých leasingových splátek. V souvislosti s finančním leasingem se používá pro leasingové splátky pojem „nájemné“, nejde však o zcela přesný pojem. Jak uvádí Šebestíková (Kolektiv autorů, 2011, s. 319) podstatou finančního pronájmu je*

postupné splacení kupní ceny předmětu leasingu, kterou profinancoval pronajímatel a jež je navýšená o určitou částku, která je označována jako leasingová marže. U každého pronajímatele je tato marže jiná. Vychází se z tzv. leasingového koeficientu, který bývá u většiny tuzemských leasingových společností v rozmezí 1,00 – 1,4 a představuje tak navýšení leasingové ceny proti pořizovací ceně leasingu, kterou pronajímatel zaplatil dodavateli předmětu.

Leasingový koeficient

Leasingový koeficient nám sděluje o kolik je vyšší leasingová cena pronajatého majetku oproti pořizovací ceně majetku. Výše leasingového koeficientu udává, jaký násobek pořizovací ceny nájemce zaplatí pronajímateli za dobu trvání leasingu. Leasingový koeficient je orientačním měřítkem pro zhodnocení jednotlivých nabídek leasingových společností, není to však jediný ukazatel, podle kterého se má rozhodnout (Valouch, 2012). Pojetí leasingového koeficientu se u leasingových společností liší. Některé společnosti volí takovou definici tohoto pojmu, která vede k jeho co nejnižším hodnotám, a prezentují ho, zcela mylně, jako měřítko výhodnosti svých služeb pro zájemce o leasing. Z tohoto důvodu je vhodnějším ukazatelem pro porovnání výhodnosti leasingových nabídek srovnání leasingové ceny a všech poplatků, které musí příjemce leasingu společnosti zaplatit.

Vzorec pro výpočet leasingového koeficientu:

$$\text{leasingový koeficient} = \frac{\text{celková cena leasingu}}{\text{cena majetku}}$$

2.1.5 Zásadní rozdíly vykazování leasingu v ČR a podle IFRS 16

Vykazování leasingu podle české legislativy a z pohledu mezinárodního standartu IFRS 16 je velmi odlišné, a to jak na straně nájemce, tak na straně pronajímatele

Zatímco v ČR je leasing vykazován u nájemce pouze v podrozvahové evidenci a majetek nemůže odepisovat, podle IFRS16 nájemce vykazuje leasing (finanční i operativní) v aktivech, s výjimkou krátkodobých leasingu (do 12 měsíců) a položek nízké hodnoty, tato výjimka je však dobrovolná. Leasingy jsou tedy v aktivech zahrnuty jako právo k užívání aktiva (na straně aktiv) a závazek z leasingu (na straně závazků), navíc si nájemce do výkazu zisku a ztrát může zahrnout odpis z práva na užívání aktiva (v provozní oblasti) a úrok (ve finanční části), (Krupová, 2017).

Pronajímatel podle IFRS 16 člení leasing na operativní a finanční, jak uvádí Krupová (2017, s. 89) leasing je finanční, pokud převádí v podstatě všechna rizika a odměny související s vlastnictvím předmětu leasingu z pronajímatele na nájemce. Pokud se tak neděje jde o operativní leasing. Pronajímatel vykazuje finanční leasing jako pohledávku za nájemcem ve výši tzv. čisté investice do leasingu, nevykazuje aktivum ale pohledávku a tudíž nemůže ani uplatnit odpisy aktiva. U operativního leasingu je předmět leasingu stále v aktivech pronajímatele nemůže ho však odepisovat, náklady spjaté s aktivem jsou u pronajímatele nákladem příslušného období, přijaté platby z operativního leasingu jsou jeho výnosem (Krupová, 2017). V ČR si má pronajímatel předmět leasingu stále v aktivech a uplatňuje daňový odpis, a to jak u operativního, tak u finančního leasingu.

2.2 Bankovní úvěry

Jedním z nejvyužívanějších zdrojů k financování dlouhodobého majetku je bankovní úvěr. Pokud se podnik rozhodne pro úvěr, má ve srovnání s koupí za hotové velkou výhodu, a to že nepotřebuje větší množství volných finančních prostředků. Finanční prostředky si obstarává pomocí úvěru nebo půjčky. Pořízení majetku pomocí úvěru umožní firmě zahrnout si majetek ihned do aktiv a firma může majetek odepisovat. Pro firmu tato varianta bude znamenat závazek, který se projeví zvýšením pasiv v rozvaze a zároveň firma zvyšuje stupeň zadluženosti firmy. Úvěr se nám projeví i v cash flow a částečně má dopad i na výkaz zisku a ztrát formou odpisu majetku. Na rozdíl od leasingu, splátky úvěru nejsou daňově uznatelným nákladem, ale jsou jimi placené úroky z úvěru (Valouch, 2012). Úvěr může být splácen postupně ve více splátkách nebo jednorázově. Splátky obsahují vždy část jistiny, kterou si věřitel půjčí a úrok banky, někdy i různé poplatky spojené s půjčkou. Od 1.1. 2014 došlo k změně v právním prostředí, kdy Nový občanský zákoník nahradil obchodní zákoník a tehdejší občanský zákoník. NOZ zásadně změnil terminologii „půjčka“ byla nahrazena označením „zápůjčka, s tím souvisí i změna předchozího označení smluvních stran z „věřitele“ a „dlužníka“ se stal „zapůjčitel“ a „vydlužitel“. V praxi se ale stále používá zažitá označení smluvních stran „věřitel“ a „dlužník“. (Kantnerová, 2016)

Existuje mnoho druhů úvěru a půjček, z toho důvodů je členění úvěrů složitější. Nejčastější kritérium členění je doba, ve kterém se peněžní prostředky (jistina a úrok) bance vrátí. Dle tohoto kritéria rozlišujeme:

Krátkodobé úvěry

U krátkodobého úvěru musí být jistina a úroky splacené do 1 roku od poskytnutí peněžních prostředků banky (Kantnerová, 2016).

Střednědobé úvěry

U Střednědobého úvěru musí být jistina a úrok splacené v rozmezí 1-4 let od poskytnutí peněžních prostředků banky (Kantnerová, 2016).

Dlouhodobé úvěry

Splatnost jistiny a úroku dlouhodobého úvěru je delší než 4 roky (Kantnerová, 2016).

2.2.1 Krátkodobé úvěry

Kontokorentní úvěry

Kontokorentní úvěr je ve vyspělých tržních ekonomikách významným krátkodobým úvěrem. Kontokorentní úvěr může být součástí běžného účtu, banka umožní podniku možnost přejít na účtu do debetu. Podnik tak může „kontokorent“ využívat kdykoliv zcela automaticky, pokud na účtu nejsou dostatečné finanční prostředky. Stav kontokorentu se často mění. Do jaké výše klient může čerpat kontokorent určí předem dohodnutý úvěrový rámec. Úvěrový rámec tak určuje maximální debet na kontokorentním účtu. Splatnost úvěru je většinou 1 rok, banka však s dobrými klienty každoročně prodlužuje splatnost. Velkou výhodou „kontokorentu“ je, že klient může čerpat úvěr rychle podle svých potřeb, další výhoda je, že pokud klient „kontokorent“ nečerpá tak neplatí úroky. Při čerpání „kontokorentu“ jsou nevýhodou vysoké úroky, které jsou spojeny s jednou z jeho výhod, a to neúčelovostí úvěru, proto je vhodný pro řešení krátkodobých záležitosti (Dvořák, 2005).

Revolvingový úvěr

Tento typ úvěrů se může čerpat opakovaně, banka u tohoto typu úvěrů stanovuje maximální výši jejího čerpání (tzv. úvěrový rámec) a podmínky a termín do kdy musí být

splněny pro obnovu úvěru. Podobá se kontokorentnímu úvěru, základní rozdíl je v tom, že „revolving“ není svázaný s běžným účtem. Úvěrový rámec u tohoto úvěru může být stále stejný nebo proměnlivý, ten banky poskytují podnikům, u kterých dochází k výkyvům ve výrobě (např. sezónní výkyvy) (Kalabis, 2012). Nevýhodou jsou vysoké úroky, vyšší minimální splátky a v případě prodlení sankce a vysoké úroky.

Eskontní úvěry

Při eskontním úvěru banka odkoupí směnku od majitele a poskytne mu hotovost před dobou splatnosti směnky (Kalabis, 2012). Částka, kterou majitel směnky dostane není stejná jako hodnota směnky, banka na sebe přebírá riziko a její odměna za to je diskont. Majitel směnky tedy dostane část hodnoty směnky sníženou o diskont. Banka se tedy stává majitelem směnky se všemi jejími právy ale i povinnostmi. Specifickým rysem eskontního úvěru je, že v den splatnosti směnky banka požaduje proplacení směnky od výstavce směnky vlastní, nebo směnečnickovy u směnky cizí. Úvěr tedy nesplácí příjemce eskontního úvěru, ale směnečník. Proto banky podrobně zkoumají bonitu směnečného dlužníka, neboť po něm bude chtít úvěr zaplatit. Výhodou jsou pro podnik poskytnuté ihned hotové peníze, na druhou stranu nevýhodou je diskont, tudíž podnik nedostane celkovou hodnotu směnky (Kantnerová, 2016)

2.2.2 Střednědobé úvěry

Terminované úvěry

Terminovaný úvěr slouží pro rozšíření dlouhodobého hmotného majetku firmy, je často označován jako investiční úvěr. Může být poskytnutý také na dlouhodobý nehmotný majetek, ale taky na trvalé rozšíření oběžného majetku, zejména zásob. Během doby splatnosti terminovaného úvěru dochází k postupnému umořování úvěru během doby její splatnosti. Splátky úvěru a úroků mohou být čtvrtletní, pololetní a roční, typickým znakem je anuitní splátky (splátka je ve stejné výši po celou dobu splacení úvěru, postupně klesá podíl úroku a roste podíl úmoru). Existují i jiné typy splátek např. jednorázová splátka na konci doby splatnosti, s pravidelnými zpravidla z čtvrtletními úrokovými splátkami, nebo menší anuitní splátky a na konci splacení jednorázovou splátkou. U terminovaných úvěrů se častěji setkáváme s pevnou úrokovou sazbou ta se odvíjí od různých faktorů (např. výše půjčky, všeobecná úroveň úroku v ekonomice, lhůta splatnosti, míra zadluženosti podniku aj.). Méně obvyklé jsou pohyblivé úrokové

sazby, odvozené od „prime rate“ bankovní sazby. Pro vybrané podniky jsou schopni banky poskytnout úvěr na příslušný předmět v plné výši, avšak většinou to jsou podniky, které se už bance osvědčili a prokázali svou úvěruschopnost a jsou finančně zdatné. Obvykleji banky poskytují určitý podíl a zbytek podílu kryje firma. Terminované nebo-li investiční úvěry mají většinou charakter střednědobého, někdy i dlouhodobého úvěru, čímž vzniká větší riziko pro banku, která žádá od věřitele různé záruky, které můžou mít charakter osobního zajištění nebo reálného zajištění. Při osobním zajištění přejímá 3. osoba (ručitel) závazek na sebe, pokud dlužník není schopen plnit své závazky. Při reálném zajištění dlužník předá bance zástavy (cené papíry, zboží, různá práva – např. patentní, nebo movité věci) či postupuje své pohledávky vůči 3. osobám. Pokud by došlo k neplnění závazku dlužníka může banka trvat na okamžitém splacení úvěru za určitých podmínek (např. nesplacení úroků a jistiny, nepřesné informace o finanční situaci podniku aj.). Tato varianta ale není pro banku výhodná, proto se obvykle snaží dohodnout s dlužníkem na určitých podmínkách, které by měli směřovat k obnovení plnění závazků (Valach, 2010).

2.2.3 Dlouhodobé úvěry

Hypoteční úvěry

Hypoteční úvěr patří do kategorie dlouhodobých úvěrů. Firma tento úvěr může získat oproti zástavě nemovité věci. Zástavou je většinou pozemkový majetek, bytový majetek, ne však majetek průmyslový kvůli častému kolísání ceny. Hypoteční úvěr patří mezi ty nejsložitější, firma musí absolvovat několik kroků při vyřízení (Valach, 2010). Jak uvádí Valach (2010, s. 398) *praktický postup při získání hypotečního úvěru podnikem lze vyjádřit v těchto krocích:*

- *nabídka nemovitého majetku podniku k zástavě,*
- *zatížení toho majetku hypotékou, tj. zápisem do veřejné evidence nemovitosti (pozemkového katastru),*
- *emise hypotečních zástavních listů bankou do určité výše sumy zastaveného majetku a jejich předání podniku,*
- *prodej zástavních listů na kapitálovém trhu a získání úvěru.*

Obvykle banka hypoteční zástavní listy nepředává firmě, ale obchoduje sněmy sama banka na trhu a na základě toho poskytne firmě hypoteční úvěr (Valach, 2010).

Splatnost hypotečních úvěrů je obvykle 20–30 let, a proto dochází k fixaci úrokové sazby na kratší období několika let (většinou 3-5 let) (Kantnerová, 2016). Existuje ale i variabilní úroková sazba, ta se odvíjí od úrokových sazeb na mezibankovním trhu, tj. sazeb, za které jsou banky ochotny jiným bankám peníze půjčit (v období recese banky omezují vzájemné půjčky na mezibankovním trhu). Pro banky představují variabilní hypotéky velkou výhodu, a to v tom, že si nemusejí na ně zajišťovat dlouhodobé zdroje, ale kdykoli si mohou potřebnou částku půjčit na trhu a peníze s marží prodají klientům. Pokud se firma rozhodne pro tento způsob financování, jde o složité vyřizování a zdoluhavý proces, proto hypoteční úvěry nejsou u firem v ČR tak oblíbené. Od roku 2004 banky v ČR poskytují i tzv. americkou hypotéku. Americká hypotéka je neúčelová, ale zajištěná zástavním právem k nemovité věci. Nevýhodou je nemožnost odečíst si úroky od základu daně a vyšší úroková sazba kolem 6-9 % p. a.

2.2.4 Úroková sazba versus RPSN

Úroková sazba je vyjádřena v procentech a za určité období většinou jako roční (p. a. neboli per annum), nebo měsíční úroková sazba (p. m. neboli per mensem). Úroková sazba vyjadřuje navýšení celkového objemu úvěru, které věřitel bude požadovat po dlužníkovy. Úrok je tedy odměna věřitele a zároveň jeho výnos (Kalabis, 2012). V praxi bývá využívána pevná nebo variabilní úroková sazba, variabilní umožňuje bance pružně reagovat na vývoj úrokové hladiny na bankovním trhu (Kantnerová, 2016).

Ukazatel RPSN (roční procentní sazba nákladů) je jedním z nejdůležitějších ukazatelů, podle kterých bychom se měli rozhodovat o úvěrů. Jak uvádí Kantnerová (2016, s. 118) *RPSN udává procentuální podíl dlužné částky, který musí spotřebitel zaplatit za období jednoho roku v souvislosti se splátkami, správou a dalšími výdaji spojenými s čerpáním úvěru.* V praxi často dochází k přehlédnutí tohoto důležitého ukazatele, protože pro většinu žadatelů o úvěr je důležitější úroková sazba, nicméně RPSN je ještě důležitějším ukazatelem, poněvadž se v něm skrývají nejen úroky, ale i další poplatky spojené s úvěrem typické např. poplatky za vedení účtu k úvěru, poplatky za sjednání úvěru aj. Proto má RPSN více vypovídající schopnost a měla by být rozhodujícím ukazatelem při rozhodování o úvěru.

2.3 Koupě za hotové

Jak uvádí Valouch (2012, s. 17) *předpokladem koupě majetku v hotovosti je, že subjekt má k dispozici volné finanční prostředky. Přesto i v situaci, kdy jsou volné peněžní prostředky k dispozici, nemusí být koupě za hotové automaticky nejvhodnější formou pořízení majetku. Je totiž nutno zvažovat také alternativní metody pořízení (úvěr, leasing) a tzv. náklady opěťované příležitosti. Náklady opěťované příležitosti lze definovat také jako nerealizovaný prospěch druhé nejlepší varianty umístění volných peněžních prostředků. Rozhoduje-li se podnik např. mezi koupí nového osobního automobilu a investicí do nového účetního softwaru zefektivňujícího ekonomickou činnost podniku, investice do koupě nového automobilu se dobrovolně vzdává výnosů ze zvýšené efektivity ekonomické činnosti vyplývající z modernizace softwaru.*

Pořízení majetku formou hotovosti má i své výhody, podnik nezvyšuje míru zadluženosti, majetek se ihned stává vlastnictvím podniku a objevuje se v rozvaze na straně aktiv, podnik majetek může začít odpisovat, tím dokáže ovlivnit i výkaz zisku a ztrát. Jako okamžitý majitel majetku si může nakládat s majetkem podle svého uvážení. Avšak pořízení formou hotovosti se nám negativně projeví ve výkazu cash flow, z toho důvodu, že se jedná o velkou jednorázovou částku. Dále tento jednorázový výdaj za majetek není daňově uznatelný, do nákladů se nám dostane postupně pomocí daňových odpisů v několika zdaňovacích obdobích (podle příslušné odpisové skupiny). Tento způsob z pořízení z čistě ekonomického hlediska není nejefektivnější (Valouch, 2012).

3 Ekonomické dopady při pořízení dlouhodobého majetku na leasing, úvěr a hotovostí

Při pořízení majetku formou leasingu, úvěru nebo hotovostí je důležité si uvědomit i ekonomické dopady pro podnik, které souvisejí s těmito možnostmi pořízení. Rozhodnutí mohou mít vliv na strukturu účetních výkazu (rozvaha, CF, VZZ), na účetní VH, dále se projeví i v ekonomických ukazatelích (např. ukazatelé zadluženosti, rentability a likvidity) a taky mají daňové dopady.

Při rozhodování, jakou formou bude majetek podnik financovat, je proto důležité uvědomit si všechny tyto dopady a zhodnotit všechny výhody a nevýhody možností pořízení dlouhodobého majetku.

Rozvaha

Zachycuje stav majetku (aktiv) a zdrojů jeho krytí (pasiv) vždy k určitému dni. Základem pro sestavení rozvahy je bilanční princip (aktiva = pasiva). Rozvaha je součástí účetní závěrky a sestavuje se v plném nebo zjednodušeném rozsahu (mohou jen mikro úč. jednotky, které nepodléhají auditu). Na počátku podnikání se sestavuje zahajovací rozvaha, potom každý rok minimálně (dvakrát?) do roka na začátku účetního období se sestavuje počáteční rozvaha a na konci účetního období konečná rozvaha.

Cash flow

CF neboli přehled o peněžních tocích vypovídá o schopnosti podniku generovat peníze. Pro výpočet CF se používají dvě základní metody, a to přímá metoda, výpočet je jednodušší, avšak v praxi méně používána. Nepřímá metoda je přehlednější a více efektivní, skládá se ze tří částí, a to z provozní činnosti (pohyb zásob, pohledávek, závazků), investiční činnosti (pořízení DM a jeho prodej) a finanční činnosti (přijaté úvěry a půjčky). Pro střední a velké podniky platí povinnost zveřejnit výkaz CF v rámci účetní závěrky.

Výkaz zisku a ztrát

VZZ udává jakého VH účetní jednotka dosáhla za sledované období, slouží ke zjištění, jak byl zisk nebo ztráta tvořeny, vysvětluje proces tvorby VH. Je součástí účetní závěrky a sestavuje se v plném nebo zjednodušeném rozsahu. VZZ se dělí na dvě části, a to na provozní VH a finanční VH.

3.1 Účetní výkazy a leasing

Rozhodnutí podniku pořídit si majetek na leasing ovlivní účetní výkazy podniku. V českém účetním prostředí se rozvaha podniku nezmění, aktiva i pasiva zůstávají beze změn. Podnik si předmět leasingu nemůže zařadit do aktiv, poněvadž ho má v aktivech pronajímatel, tudíž odpisy majetku uplatňuje taktéž pronajímatel. Na straně pasiv podnik nemůže vykázat žádný nový závazek, i když má prakticky závazek vůči pronajímateli (splátky předmětu leasingu), protože by nedodržel základní pravidlo, a to bilanční princip rozvahy, na kterém celá rozvaha stojí. Na první pohled tedy rozvaha neukáže celkové závazky podniku, proto musí podnik vést podrozvahovou evidenci a v ní vykazovat leasing, velmi důležitá je také příloha k účetní závěrce, kde nalezneme informace o leasingu.

Naproti tomu podle IFRS je to zcela opačně, předmět leasingu si nájemce zařadí do aktiv může si jej tedy odepisovat, v pasivech se zobrazí závazek vůči leasingové společnosti. Z tohoto jasně vyplývá, jak v českém účetním prostředí jednoduše pomocí leasingu podnik ovlivní účetní výkazy, ale i ekonomické ukazatele (např. stupeň zadluženosti), a to tím že se podniku nezvýší pasiva v rozvaze, může dosáhnout lepších výsledků ekonomických ukazatelů.

V praxi se můžeme setkat o snahu vykazovat leasing v rozvaze, tak že nájemce účtuje pomocí časového rozlišení na straně aktiv *381-Náklady příštího období*, souvztažně s účtem *479- ostatní dlouhodobé závazky* na straně pasiv, následně v průběhu pronájmu z účtu 381 po částech rozpouští do nákladů na účet 518 v pravidelných intervalech (měsíčně, čtvrtletně atd.), bez ohledu na skutečnou výši úhrad. Účet 479 postupně snižují podle skutečně provedených úhrad pronajímateli, podle výpisu z BU tedy snižují dlouhodobý závazek na straně pasiv. Jde o způsob, který se lehce podobá IFRS, avšak z hlediska českých účetních předpisů tento způsob není správný (Kolektiv autorů, 2011).

VZZ podniku ovlivní splátky leasingu, které jsou daňově uznatelným nákladem, pokud se splní podmínky dané ZDP, tak nám snižuje VH a tím i daňovou povinnost. CF podniku leasing ovlivní hlavně nemožnost uplatnit si odpisy předmětu leasingu, také v CF z investiční činnosti není možné leasing zahrnout. Budoucí účetní výkazy podniku ale leasing podnik ovlivní, v případě že po konci finančního leasingu přejde předmět leasingu do aktiv nájemce za zůstatkovou cenu, která přesahuje zákonem stanovenou částku pro

DM, poté podnik může uplatnit daňové odepisování majetku, které se projeví ve VZZ z provozní činnosti a také v provozní CF a v investiční činnosti CF se projeví celková cena, za kterou DM přejde do majetku nájemce, který se projeví v CF z investiční činnosti jako přírůstek aktiv.

3.2 Splátky leasingu a jejich daňová uznatelnost

Leasing dlouho nebyl v českém právu výslovně definován. Nyní však již finanční leasing upravuje ZoÚ konkrétně § 28 odst. 3 ZoÚ.

Majetek uvedený v odstavci 1 odpisuje účetní jednotka, která jej poskytuje jiné osobě k užívání na základě smlouvy o finančním leasingu, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí poskytnutí majetku za úplatu do užívání, jestliže je uživatel oprávněn nebo povinen v průběhu užívání nebo po jeho ukončení nabýt vlastnické právo k poskytnutému majetku.

V ZDP nalezneme definici finančního leasingu pro jejich účely. ZDP upravuje finanční leasing § 21 d odst. 1 ZDP.

Finančním leasingem se pro účely daní z příjmů rozumí přenechání hmotného majetku vlastníkem k užití uživateli za úplatu, pokud

a) je při vzniku smlouvy

1. ujednáno, že po uplynutí sjednané doby převede vlastník předmětu finančního leasingu vlastnické právo k němu za kupní cenu nebo bezúplatně na uživatele předmětu finančního leasingu, nebo

2. ujednáno právo uživatele na převod podle bodu 1,

b) ke dni převodu vlastnického práva není kupní cena vyšší než zůstatková cena vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět finančního leasingu měl při rovnoměrném odpisování bez zvýšení odpisu v prvním roce odpisování, s výjimkou případu, že by předmět finančního leasingu byl při tomto odpisování již odepsán ve výši 100 % vstupní ceny,

c) je při vzniku smlouvy ujednáno, že po dobu trvání finančního leasingu budou na uživatele převedeny

1. užívací práva k předmětu leasingu,

2. povinnosti spojené s péčí o předmět leasingu a

3. rizika spojená s užíváním předmětu leasingu a

d) je splněna minimální doba finančního leasingu; doba finančního leasingu se počítá ode dne, kdy byl předmět finančního leasingu uživateli přenechán ve stavu způsobilém obvyklému užívání.

Tyto podmínky se musí splnit, aby nájemce mohl poplatky spojené s uzavřením smlouvy o finančním leasingu a nájemné finančního leasingu uplatnit jako daňově uznatelný náklad, který pomůže snížit základ daně a tím dosáhnou menší daňové povinnosti, čímž dojde k daňové úspoře nazývané jako leasingový daňový štít.

Vzorec pro výpočet daňového štítu:

$$D\check{S} = LS \times SD$$

DŠ – daňový štít

LS – leasingová splátka

SD – sazba daně z příjmu

Operativní leasing na rozdíl od finančního leasingu není v českém právu definován, avšak smlouvy o operativním leasingu mohou být uzavírány v režimu nájemné smlouvy v § 2201–2325 NOZ. Nájemné u operativního leasingu je obecně vždy daňově uznatelným nákladem. Určité omezení existuje pouze u neobvyklých případů, kdy předmět je po ukončení operativního leasingu prodáván nájemci. Pokud by k tomuto došlo, uznává se nájemné do nákladů pouze za podmínky, že kupní cena hmotného majetku, který lze odpisovat, nebude nižší než zůstatková cena vypočtená rovnoměrným způsobem ze vstupní ceny evidované u vlastníka nebo pronajímatele za dobu, po kterou mohl být tento majetek odpisován.

3.2.1 Časové rozlišení leasingových splátek

Leasingové splátky je možné hradit v pravidelných splátkách ve stejné výši a v pravidelných termínech, nebo naopak jsou prováděny nerovnoměrně. V praxi jsou nejobvyklejší leasingové splátky sice rovnoměrné, avšak nájemce musí pronajímateli na začátku uhradit určitou jednorázovou finanční částku, označovanou jako nultá zvýšená splátka, první zvýšená splátka, mimořádná splátka (Meritum, 2011).

Nájemce musí leasingové splátky časově rozlišit, musí uhradit nultou zvýšenou splátku plus řádně splátky, má tedy vysoké výdaje, nicméně do daňově uznatelných nákladů se nultá zvýšená splátka nedostane ihned, ale rozpustí se společně s řádnými

splátkami do nákladů postupně pomocí časového rozlišení. To znamená, že u nájemce se jako daňově uznatelný výdaj vykáže pouze část nájemného, která se skutečně týká daného zdaňovacího období. To samé platí i pro pronajímatele s tím rozdílem, že u pronajímatele nejde o výdaje ale o výnosy (Meritum, 2011).

Časové rozlišení se účtuje pomocí účtové skupiny 38- přechodné účty aktiv a pasiv (Meritum, 2011).

Příklad na výpočet leasingových splátek a daňově uznatelných výdajů:

Dne 1. 6. 2020 podnik ABC uzavřel smlouvu o finančním leasingu stroje s leasingovou společností CBA, doba leasingu je 5 let, cena leasingu je 1 000 000,-, nultá zvýšená splátka je 200 000,-, zbývající měsíční splátky leasingu jsou ve výši $\pm 13\,333,-$

Tabulka 3.1 Skutečné splátky leasingu za jednotlivé roky

období	Skutečné finanční plnění	celkem
2020	200 000 + (13 333 x 6)	279 998,-
2021	13 333 x 12	159 996,-
2022	13 333 x 12	159 996,-
2023	13 333 x 12	159 996,-
2024	13 333 x 12	159 996,-
2025	13 333 x 6	80 018,-
		1 000 000,-

Zdroj: Vlastní zpracování

V evidenční kartě leasingu eviduje daňově uznatelné náklady, ty vypočítáme jako:

$$\text{Měsíční daňově uznatelné výdaje} = \frac{\text{celková cena leaingu}}{\text{počet splátek}} = \frac{1\,000\,000}{60} \doteq 16\,667$$

Tabulka 3.2 Daňově uznatelné splátky za jednotlivé roky

období	Daňově uznatelné náklady	celkem
2020	16 667 x 6	100 002,-
2021	16 667 x 12	200 004,-
2022	16 667 x 12	200 004,-
2023	16 667 x 12	200 004,-

2024	16 667 x 12	200 004,-
2025	16 667 x 6	99 982,-
		1 000 000,-

Zdroj: vlastní vypracování

Při srovnání těchto dvou tabulek je na první pohled zřejmé, že se liší, skutečně vynaložené výdaje a daňově uznatelné náklady se nerovnají. Např. v prvním roce jsou výdaje podniku celkem 279 998 Kč a daňově uznatelné náklady jsou ale jen ve výši 100 002 Kč. V dalších letech jsou naopak vyšší daňově uznatelné náklady, naproti skutečným výdajům nájemce. Výdaje podniku nám tedy nevstupují do daňových nákladů okamžitě, ale postupně se rozpouštějí pomocí časového rozlišení. Z toho vyplývá že časové rozlišení leasingových splátek nám ovlivňuje výši HV a tím pádem i daňovou povinnost.

3.2.2 Předčasné ukončení finančního leasingu

Předčasné ukončení finančního leasingu může mít více podob (např. cese leasingu, zničení, odcizení předmětu leasingu aj.). Nicméně já se v této podkapitole však zaměřuji na nejhorší možné následky pro nájemce. Následky předčasného ukončení jsou velmi nepříjemné, někdy dokonce může jít o likvidační záležitost. Předčasnému ukončení smlouvy o finančním leasingu znamená vracení předmětu leasingu pronajímateli.

Mezi nájemcem a pronajímatelem po ukončení leasingu dochází k finančnímu vypořádání na základě sjednaných podmínek ve smlouvě, které jsou často pro nájemce velmi nevýhodné např. doplacení zbývajících splátek nájemného (legitimnost tohoto požadavku je ale otázkou právního výkladu smlouvy), finanční sankce v podobě smluvní pokuty nebo náhrady škody (v některých případech je požadováno obojí).

Každý nájemce, by si měl tedy rozmyslet a uvědomit dopady rozhodnutí předčasného ukončení leasingu, následky předčasného ukončení finančního leasingu mohou být pro podnik jakožto nájemce katastrofální. Pokud nastane nejhorší možná varianta, tak nájemné, které si uplatňoval jako daňový náklad je podle zrušené smlouvy v rozporu se ZDP a bude muset podávat opravné daňové přiznání na vyšší daňovou povinnost. Navíc doplacení zbývajících splátek se zpravidla neuznávají jako výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmů, i když náhrada škody a smluvní pokuta daňově uznatelnými výdaji jsou (Vychopeň, 2010).

V ZDP je tento problém řešen v § 24 odst. 6 ZDP a jeho znění je následující:

„Je-li finanční leasing ukončen před uplynutím minimální doby finančního leasingu, je výdajem k dosažení, zajištění a udržení příjmů pouze poměrná část úplaty, která je výdajem (nákladem), připadající ze sjednané doby finančního leasingu na skutečnou dobu finančního leasingu nebo skutečně zaplacená úplata, je-li nižší než poměrná část úplaty, která je výdajem (nákladem), připadající na skutečnou dobu finančního leasingu.“

3.3 DPH a leasing

V roce 2009 došlo ke změnám v uplatňování daně z přidané hodnoty u leasingu. Zásadní změnou novelizovaného ZDPH (zákona o dani z přidané hodnoty) je skutečnost, že byla zrušena definice finančního pronájmu. Z pohledu ZDPH je leasing chápán odlišně, než jak tomu je z pohledu ZDP (Šebestíková, 2011). Pokud nájemce bude mít smluvně pouze oprávnění k využívání předmětu nájmu, ale součástí smlouvy nebude povinnost koupě, ale pouze opci na koupi pronajatého majetku půjde o službu. Z hlediska ZDP by ale šlo o finanční leasing, nicméně z pohledu ZDPH může jít o dodání zboží, nebo poskytnutí služby.

Jak uvádí Šebestíková (2011, s. 339) *od 1.1. 2009 je pro uplatňování DPH podstatné to, zda nájemce je po ukončení leasingové smlouvy povinen předmět pronájmu odkoupit či nikoliv*. Do roku 2008 byly jednotlivé leasingové splátky zdanitelným plněním a daňovým dokladem byl splátkový kalendář, nebo jednotlivě vystavované daňové doklady na každou leasingovou splátku. Naproti tomu od 1.1.2009 nájemci vzniká hned na začátku leasingu nárok na odpočet DPH z celkové ceny leasingu (1.zvýšená + všechny další splátky + budoucí kupní cena), a naopak pronajímatel má povinnost přiznat a odvést DPH z celkové leasingové ceny, to platí, pokud je ve smlouvě povinnost odkupu předmětu leasingu na konci pronájmu. V případě že součástí smlouvy není povinnost odkoupit předmět leasingu, pak ZDPH takovou smlouvu považuje za dodání služby a postupuje se stejně jako v roce 2008.

V roce 2009 došlo také ke klíčové změně v ZDPH u finančního leasingu osobních automobilů. Kdy od 1.4.2009 ZDPH umožnil odpočet DPH při pořízení osobního automobilu, změna platí i pro technické zhodnocení. Tato úprava příznivý dopad i na

leasingové financování, pořízením automobilu formou leasingu představuje snížení nákladů o 21 % (sazba DPH) z ceny auta, pokud je podnik plátcem DPH.

Nejnovější změny v ZDPH jsou od 1.1.2020, kdy došlo ke změně odvodu DPH u pronajímatele a nároku na odpočet u nájemce. Nejdůležitější změnou je, že pokud před novelizací nájemce neměl povinnost, ale pouze právo (opci) na odkup předmětu leasingu na konci leasingové smlouvy, tak smlouva neměla povahu dodání zboží ale služby. Nájemce tedy DPH uhradil postupně spolu s jednotlivými leasingovými splátkami. To platilo pro leasingové smlouvy uzavřené do 31.12.2019. Nyní však pro leasingové smlouvy uzavřené od 1.1.2020 platí, je-li zůstatková cena předmětu leasingu nízká nebo symbolická, předpokládá se, že nájemce bude mít zájem o odkup předmětu, z toho důvodu se jedná o dodání zboží.

ZDPH je tato záležitost řešena v § 13 odst. 3 písm. c) ZDPH:

„Přenechání zboží k užití na základě smlouvy, pokud je ujednáno a ke dni uzavření této smlouvy je zřejmé, že vlastnické právo k užívanému zboží bude za obvyklých okolností převedeno na jeho uživatele“.

Znamená to tedy že nájemce uhradí DPH z celkové ceny leasingu na začátku a vzniká mu nárok na odpočet, zatímco pronajímatel má povinnost odvést DPH z celkové ceny leasingu ihned na začátku.

Jestliže se podnik rozhodne pro pořízení majetku formou finančního leasingu má nájemce nárok na odpočet DPH z celkového objemu splátek. Odpočet DPH pro nájemce znamená volné zdroje navíc, nebo snížení odvodu DPH. V praxi se také může nájemce dohodnout s pronajímatelem o tom, že se DPH rozloží do jednotlivých splátek. Znamenalo by to zvýšení jednotlivých splátek, avšak nájemce by nevynaložil jednorázově žádnou větší částku, a navíc ale by si mohl uplatnit odpočet DPH, což by znamenalo volné finanční prostředky, nebo nižší odvod DPH.

Operativní leasing je brán jako služba, a proto DPH nájemce bude hradit společně s jednotlivými leasingovými splátkami. Pro nájemce to bude znamenat, že při každé jednotlivé splátce uhradí i část DPH, které bude představovat DPH na vstupu.

Pokud nájemce není plátcem DPH, tak je DPH součástí ceny leasingu a o DPH vůbec neúčtuje. Splátka leasingu tedy bude obsahovat i DPH, nicméně nájemce si po splnění zákonných podmínek uplatní leasingové splátky jako daňově uznatelné náklady.

3.4 Účetní výkazy a úvěr

Rozhodnutí podniku pořídit si majetek pomocí úvěru ovlivní významně rozvahu CF i VZZ.

Tato forma pořízení majetku umožní podniku zařadit si majetek do stálých aktiv, neboť je podnik ihned majitelem majetku, tudíž ovlivní aktiva, zároveň však podnik použil k financování úvěr, což je cizí zdroj, proto se musí změnit i pasiva, aby byl dodržen bilanční princip. Majetek je tedy ve vlastnictví podniku, vidíme ho v rozvaze, proto podnik může začít ihned odpisovat, v rozvaze odpisy vyjadřují oprávkky k DM.

Na následujícím zjednodušené rozvaze předvedu, jak se na rozvaze projeví pořízení majetku (auta) formou úvěru.

Tabulka 3.3 Zjednodušená rozvaha podniku po pořízení DM (auta) pomocí úvěru

Aktiva		Rozvaha		Pasiva	
<i>stálá aktiva (uvedena v ZC)</i>		<i>vlastní zdroje</i>			
Budova	1 000 000,-	ZK		1 300 000,-	
Auto	700 000,-				
<i>oběžná aktiva</i>		<i>cizí zdroje</i>			
Zásoby	200 000,-	Úvěr		700 000,-	
Peněžní prostředky	100 000,-				
Celkem A	2 000 000,-	Celkem P		2 000 000,-	

Zdroj: vlastní vypracování

Z této zjednodušené rozvahy je tedy jasně zřejmé, že podniku tato forma pořízení ovlivní aktiva i pasiva. Oproti leasingu z rozvahy lze vyčíst zvýšení závazků podniku v podobě úvěru, na první pohled jde tedy vidět zvýšení zadluženosti podniku, zároveň zvýšení aktiv v podobě DM, což je zásadní rozdíl mezi leasingem a úvěrem. Dalším rozdílem jsou splátky, které nejsou u úvěru daňově uznatelné, avšak podnik může daňově odepisovat a úroky z úvěru jsou daňově uznatelné, ty se nám projeví ve VZZ.

VZZ podniku ovlivní úvěr, konkrétně VH z provozní činnosti ovlivní odpisy pořízeného majetku, dále VH z finanční činnosti podniku ovlivní úroky z úvěru. Úvěr tedy bude snižovat celkový VH, čímž dojde k menší daňové povinnosti pro podnik.

CF podniku také ovlivní odpisy pořízeného majetku, ty budou zvyšovat výsledek CF z provozní činnosti podniku, naopak CF z investiční činnosti bude snižovat změna DM (navýšení aktiv), nakonec v CF z finanční činnosti se nám projeví změna (zvýšení) bankovních úvěrů, která bude zvyšovat CF z finanční činnosti. Úvěr nám tedy ovlivní CF z provozní, investiční i finanční činnosti.

3.5 Daňová uznatelnost úroků z úvěru

S financováním majetku pomocí úvěru jsou spjaty různé poplatky (např. poplatky za sjednání úvěru, za vedení úvěrového účtu aj.) a úroky, které představují cenu úvěru. Podnik si tyto poplatky a úroky může uplatnit jako daňově uznatelné náklady.

Z hlediska účetnictví mohou být úroky součástí pořizovací ceny majetku, čímž se postupně rozpouští do nákladů jako odpisy majetku, které podniku snižují daňový základ, tím i daňovou povinnost. Další možnost, jak podnik může dostat úroky do nákladu je účtovat úroky na účet 562 - *úroky*, který následně snižuje VH a tím i daňovou povinnost podniku.

Po správném zaúčtování úroků do nákladů z hlediska věcného i časového následuje testování z pohledu ZDP. Aby úroky mohly být daňově účinným nákladem, musí být podrobeny testu několika ustanovením ZDP.

3.6 Účetní výkazy a pořízení majetku v hotovosti

I tato forma pořízení znamená pro podnik ovlivnění rozvahy, VZZ i CF.

Pokud se podnik rozhodne pro pořízení hotově ovlivní v rozvaze pouze aktiva, kde dojde k úbytku oběžných aktiv, v podobě peněžních prostředků (PP), ale také k přírůstku stálých aktiv v podobě DM. Majetek pořízený hotově si může podnik ihned začít odepisovat, je ihned jeho vlastníkem, proto se v rozvaze objeví i oprávky k DM. Důležité je pro podnik uvědomit si, že přichází o nejlikvidnější aktivum, a to tedy o peněžní prostředky (PP), které se transformovaly do jiné formy majetku, ne tak likvidního. Na následujících zjednodušených rozvahách předvedu, jak se v rozvaze projeví pořízení majetku hotově.

Tabulka 3.4 Zjednodušená rozvaha podniku před pořízením DM (auta) hotově:

Aktiva		Rozvaha		Pasiva
<i>stálá aktiva (uvedena v ZC)</i>		<i>vlastní zdroje</i>		
Budova	1 000 000,-	ZK		1 900 000,-
<i>oběžná aktiva</i>		<i>cizí zdroje</i>		
Zásoby	200 000,-	Dodavatelský úvěr		100 000,-
Peněžní prostředky	800 000,-			
Celkem A	2 000 000,-	Celkem P		2 000 000,-

Zdroj: vlastní vypracování

Tabulka 3.5 Zjednodušená rozvaha podniku po pořízení majetku (auta) hotově

Aktiva		Rozvaha		Pasiva
<i>stálá aktiva (uvedena v ZC)</i>		<i>vlastní zdroje</i>		
Budova	1 000 000,-	ZK		1 900 000,-
Auto	700 000,-			
<i>oběžná aktiva</i>		<i>cizí zdroje</i>		
Zásoby	200 000,-	Dodavatelský úvěr		100 000,-
Peněžní prostředky	100 000,-			
Celkem A	2 000 000,-	Celkem A		2 000 000,-

Zdroj: vlastní vypracování

Z těchto dvou zjednodušených rozvah je patrné, jak se podniku změní rozvaha, ve stálých aktivech se podniku zobrazí nakoupený DM (stroj), zatímco v oběžných aktivech se zobrazí úbytek PP. Od leasingu se tedy tato forma liší podobně jako úvěr, vidíme tedy ihned majetek v aktivech, podnik může ihned odepisovat. Oproti úvěru podnik nezvyšuje zadluženost podniku, ale snižuje likviditu podniku, protože investice do DM je většinou nákladnou záležitostí, přichází podnik najednou o velkou část nejlikvidnějších prostředků, o hotovost.

VZZ ovlivní podobně jako u úvěru odpisy, které podniku ovlivňují VH z provozní činnosti, snižují VH a pomáhají podniku dosáhnout menší daňové povinnosti. Odpisy majetku se podniku projeví také ve výkazu CF, konkrétně podniku zvýší CF z provozní činnosti, CF z investiční činnosti ovlivní přírůstek aktiv v podobě DM, který snižuje výsledek CF, na rozdíl od úvěru v CF z finanční činnosti podnik nemůže připočíst bankovní úvěr, protože majetek pořizoval hotově. Pořízení formou hotovostí může tedy pro podnik často znamenat záporný výsledek CF.

3.7 Ovlivnění ukazatelů zadluženosti leasingem, úvěrem a pořízením hotovostí

Ukazatelé zadluženosti hodnotí finanční strukturu zdrojů financování podniku. Posuzují schopnost znásobit své zisky využitím vlastního kapitálu a slouží jako indikátor rizika, které podnik podstupuje při určitém využití vlastních a cizích zdrojů. (Růčková, 2010). Jak uvádí Růčková (2010, s. 122) *Z hlediska zadluženosti obecně platí, že čím vyšší je objem závazků, tím více je potřeba v budoucnosti věnovat pozornost tvorbě prostředků na jejich splacení. Všechny ukazatelé zadluženosti umožňují firmám určit, v jakém rozsahu jsou aktiva dané společnosti financována cizími zdroji.*

Obecně platí, že určitá míra zadlužení je pro podnik žádoucí, proto aby mohl podnik optimalizovat kapitálovou strukturu. Cizí kapitál je pro podnik levnějším zdrojem než VK, který má neomezenou splatnost, navíc vyplacené dividendy nejsou daňově uznatelné, zatímco u úvěru jsou úroky daňově uznatelným nákladem. Nahrazení VK cizím kapitálem je žádoucí do určité míry zadluženosti, při které jsou náklady na celkový kapitál minimální.

Vzorce pro ukazatelé zadluženosti:

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} \times 100 \quad (3.6.1)$$

Ukazatel celkové zadluženosti nebo také ukazatel věřitelského rizika představuje podíl celkových závazků na celkových aktivech, čím vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší riziko pro věřitele. Zjednodušeně tento ukazatel vyjadřuje z kolika procent jsou aktiva financována cizími zdroji. Je žádoucí, aby tento ukazatel průběžně klesal (Dluhošová, 2010).

Rozhodnutí podniku pořídit DM formou úvěru se projeví na tento ukazatel, zvýší se jak celková aktiva, tak pasiva-cizí zdroj (úvěr). Pořízení formou hotovosti tento ukazatel ovlivní příznivě, protože podnik pořizuje aktiva (DM) z vlastních zdrojů, nezvyšuje tím cizí zdroje, ale pouze celková aktiva. Dochází tedy k žádoucímu snížení výsledku tohoto ukazatele.

Jak již bylo zmíněno, leasing tento ukazatel nijak neovlivní, neboť v českém účetním prostředí u pořízení formou leasingu platí, že si nájemce předmět leasingu nemůže zařadit do aktiv, a tudíž se nezmění ani jeho pasiva (cizí zdroj). Značným rozdílem by bylo, pokud by podnik vedl účetnictví dle IFRS, kde je pohled na leasing zcela odlišný, poté by měl leasing na výsledek tohoto ukazatele přímý dopad.

$$\text{Podíl vlastního kapitálu na aktivech} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}} \times 100 \quad (3.6.2)$$

Ukazatel podílu vlastního kapitálu na aktivech je jedním z nejdůležitějších ukazatelů, charakterizuje dlouhodobou finanční stabilitu podniku, hodnotí, do jaké míry je schopen podnik financovat svůj majetek ze svých zdrojů. Trend tohoto ukazatele by měl v čase stoupat. (Dluhošová, 2010)

Pořízení DM pomocí úvěru se v tomto ukazateli projeví, konkrétně přírůstek DM podniku zvýší aktiva, nicméně ty podnik financoval pomocí úvěru (cizí zdroj), tudíž se aktiva zvýší bez pomoci vlastního kapitálu. Výsledkem tedy bude snížení tohoto ukazatele. Pořízení hotově tento ukazatel ovlivní, protože podnik použije vlastní kapitál a zároveň se mu zvýší aktiva, což znamená že ukazatel se bude zvyšovat, což je pro podnik žádoucí.

Co se týče leasingu platí u tohoto ukazatele to stejné, jako u přechodního. Leasing v českém účetním prostředí nemá na výsledek tohoto ukazatele žádný vliv.

$$\text{Zadluženost vlastního kapitálu} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}} \times 100 \quad (3.6.3)$$

Tento ukazatel vyjadřuje vyšší dluhu připadající na 1 Kč vlastního kapitálu, žádoucí je klesající tendence. Jak uvádí Dluhošová (2010, s. 79) *akceptovatelná zadluženost vlastního kapitálu závisí na fázi vývoje firmy a postoji vlastníků k riziku. U stabilních společností by se měla pohybovat přibližně v pásmu od 80 % do 120 %.*

Přímý dopad na tento ukazatel bude mít úvěr. Financování pomocí úvěru znamená zvýšení cizího kapitálu, pokud se tak podnik rozhodne pro úvěr, výsledek tohoto ukazatele se bude zvyšovat. Pro podnik je však žádoucí naopak snižování tohoto

ukazatele. Financování pomocí hotovosti, tzn. z vlastního kapitálu znamená, že podnik nepoužije k financování cizí kapitál, tudíž nepoužije cizí zdroj a snižuje tím výsledek tohoto ukazatele, což je žádoucí.

Leasing se v tomto ukazateli přímo neprojeví, nicméně dá se říct, že leasing nezadluhuje vlastní kapitál, protože podniku nezvyšuje cizí kapitál (pasiva). Jestliže se podnik rozhodne pro financování pomocí leasingu, nezatěžuje výsledek tohoto ukazatele, což je pro podnik žádoucí.

$$\text{úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} \quad (3.6.4)$$

Ukazatel úrokového krytí ukazuje kolikrát jsou úroky kryty výši provozního zisku (EBIT = zisk před zdaněním a úroky), tzn. kolikrát je zajištěno placení úroku. Hodnota by měla tedy přesahovat 100 %, pokud je výsledek rovný nebo nižší 100 % znamenalo by to, že si podnik nevydělá ani na úroky. Ukazatel by měl mít stoupající tendenci (Dluhošová, 2010).

$$\text{úrokové zatížení} = \frac{\text{nákladové úroky}}{EBIT} \quad (3.6.5)$$

Ukazatel úrokového zatížení je převráceným ukazatelem úrokového krytí a vyjadřuje, jak velkou část zisku odčerpají úroky. Tento ukazatel by měl mít klesající tendenci. (Dluhošová, 2010)

Oba tyto ukazatelé jak úrokové krytí, tak úrokové zatížení ovlivní úroky z úvěry, u úrokového krytí budou výsledek snižovat, pro podnik je však žádoucí stoupající charakter. U úrokového zatížení je to přesně naopak, úroky z úvěru budou výsledek zvyšovat, podnik potřebuje naopak výsledek tohoto ukazatele snižovat. Pořízení hotově z vlastních zdrojů výsledky těchto ukazatelů zlepšuje. Podniku se nezvyšují nákladové úroky jako u úvěru, navíc se podniku díky pořízení DM může dosahovat vyšších zisků, což se projeví v EBITU. U varianty pořízení pomocí úvěru, nebo hotovosti se ještě projeví i daňové odpisy DM, které snižují EBIT.

Na tyto ukazatelé už může mít dopad i leasing. U leasingu nejsou žádné úroky, tzn. že podniku se nezvýší nákladové úroky a zároveň se podniku zvýší zisky (u leasingu si podnik nemůže uplatnit daňové odpisy). Pomocí leasingu lze dosáhnout dosáhnout lepších výsledků těchto ukazatelů.

3.8 Ukazatelé rentability a leasing, úvěr a hotovost

Jak uvádí Dluhošová (2010, s. 80) *základním kritériem hodnocení rentability (výnosnosti, míry zisku) je rentabilita vloženého kapitálu. Rentabilita vloženého kapitálu je obecně definována jako poměr zisku a vloženého kapitálu. Vložený kapitál se používá zpravidla ve třech různých formách. Podle toho, jaký typ kapitálu je použit, se rozlišují ukazatelé: rentabilita aktiv (Return on Assets, ROA), rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity, ROE), rentabilita dlouhodobého investovaného kapitálu (Return on Capital Employed, ROCE).*

Pro výpočet různých ukazatelů rentability se používají různé druhy zisku např. EBIT (zisk před úhradou úroků a daní), EBT (zisk před zdaněním) a EAT (zisk po zdanění) (Dluhošová, 2010).

Vzorce pro ukazatelé rentability:

$$ROA - (\text{rentabilita aktiv}) = \frac{EBIT}{aktiva} \quad (3.7.1)$$

Nebo

$$ROA - (\text{rentabilita aktiv}) = \frac{EAT + \text{úroky} (1-t)}{aktiva} \quad (3.7.2)$$

V praxi se používají oba tyto vzorce, oba vyjadřují to samé. Rentabilita aktiv (ROA) se považuje za klíčový ukazatel, hodnotí efektivnost využití zdrojů, bez ohledu, zda jde o vlastní nebo cizí zdroj. Zjednodušeně řečeno, tento ukazatel hodnotí, jak podniku vydělávají jeho aktiva. (Dluhošová, 2010)

Tento ukazatel nám opět ovlivní úvěr i hotovost. U obou variant se podniku zvýší aktiva, předpokládá se postupné zvýšení zisku, které se projeví v EBIT nebo EAT. Není to však pravidlem (navíc dojde i ke snížení EBIT nebo EAT, v podobě daňových odpisů), proto může rentabilita aktiv klesat, aktiva podniku se zvýšili, ale nezvyšuje se stejným tempem zisk a výsledek tohoto ukazatele může klesat. Žádoucí pro podnik je, aby tento ukazatel stoupal.

Co se týče leasingu, jak již bylo mnohokrát zmíněno, neovlivní podniku aktiva. Nicméně dá se předpokládat, že pokud si podnik pomocí leasingu pořídí nějaký DM, který podniku pomůže k zvýšení zisku, ovlivní tím tento ukazatel, bez toho, aby se mu aktiva zvýšila (podnik nemůže uplatňovat daňové odpisy) a tím pádem dojde k zvýšení

výsledků tohoto ukazatele. Z toho je zřejmé, jak díky leasingu dosahovat lepších výsledků tohoto ukazatele.

$$ROCE - (\text{rentabilita dl. zdrojů}) = \frac{EBIT}{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé dluhy}} \quad (3.7.3)$$

Tento ukazatel hodnotí efektivnost a výnosnost dlouhodobého investování na základě výnosnosti vlastního kapitálu spojeného s dlouhodobými zdroji. V praxi je často používán k mezipodnikovému porovnání. Hodnotí ziskovost dlouhodobého kapitálu. Žádoucí pro podnik je, aby výsledek tohoto ukazatele v čase stoupal (Dluhošová, 2010).

Úvěr má přímý dopad na tento ukazatel, projeví se jako přírůstek dlouhodobých závazků (dluhů), takže zatěžuje výsledek ukazatele, nicméně může se projevit v EBITU, jelikož podnik pořizuje majetek, který má pomoci k dosažení vyšších zisků, nicméně bude ho i snižovat daňovými odpisy. Rozhodnutí pořídit si majetek z vlastních zdrojů hotově, pro tento ukazatel znamená, že se nezvýší dlouhodobé dluhy, navíc by se pomocí nakoupeného majetku stejně jako u úvěru měl zvýšit zisk, avšak stejně jako u úvěru bude EBIT snižovat díky daňovým odpisům. Nákup za hotové by i tak výsledku tomuto ukazateli mohl pomoci.

Ovlivnění ROCE leasingem by bylo podobné jako u předcházejícího ukazatele rentability aktiv. Leasing by znovu nezvyšoval dlouhodobé dluhy, z důvodů nezvýšení pasiv, ale měl by přispět k zvýšení zisku (navíc se neuplatní daňové odpisy), což by se projevilo v EBITU a následně ve výsledku toho ukazatele. Znovu jde tedy vidět jaký může mít dopad pořízení formou leasingu v českém účetním prostředí, na některé ekonomické ukazatele podniku.

$$ROE - \text{rentabilita vlastního kapitálu} = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}} \quad (3.7.4)$$

Rentabilita vlastního kapitálu je dalším významným ukazatelem rentability. Hodnotí výnosnost všech vlastních zdrojů. Výsledek tohoto ukazatele je závislý na rentabilitě celkového kapitálu a úrokové míře cizího kapitálu. Existuje mnoho důvodů, proč tento ukazatel roste, např. zvýšení zisku podniku, snížení úrokové míry cizího kapitálu, snížení vlastního kapitálu, ale také kombinací všech těchto důvodů najednou. Jednoduše ROE vyjadřuje, kolik čistého zisku (EAT) připadá na 1 Kč vlastního kapitálu (Dluhošová, 2010).

Pořízení pomocí úvěru i hotovostí mohou ovlivnit tento ukazatel, pokud díky pořízenému majetku dojde k zvýšení zisku, což se projeví v EAT, na druhé straně budou EAT snižovat daňové odpisy a u úvěru ještě navíc nákladové úroky.

Leasing může stejně jako hotovost a úvěr ovlivnit EAT, pokud majetek pořízený pomocí leasingu přispívá k zvýšení zisku, což se projeví v EAT, navíc nájemce si u leasingu nemůže uplatnit daňový odpis, který snižuje hodnotu EAT. ROE je tedy dalším z ukazatelů, kterým leasing může pomoci k lepším výsledkům.

3.9 Likvidita a pořízení DM za hotové

Jak uvádí Landa (2007, s. 3) *likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své splatné závazky, tj platební schopnost. Podstatou likvidity je vzájemný vztah mezi složkami oběžného (krátkodobého) majetku a krátkodobými závazky a ve finančním pojetí jde tedy o řešení následující otázky: Má podnik k určitému okamžiku dostatek peněžních prostředků k úhradě svých závazků.*

Pořízení majetku z vlastních zdrojů hotově, může znamenat velkou zátěž pro likviditu. Peněžní prostředky jsou totiž nejlikvidnější část majetku. Jestliže se podnik rozhodne pro větší investici do DM a tuto investici bude financovat pomocí svojí hotovosti, měl by se ujistit, jestli je jeho oběžný majetek (pohledávky, obchodovatelné cenné papíry, zásoby) dostatečně likvidní.

Vzorec ukazatele likvidity:

$$\text{Okamžitá likvidita} - (\text{cash ratio}) = \frac{\text{pohotové platební prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (3.8.1)$$

Je označována jako likvidita 1. stupně, mezi pohotové platební prostředky patří ty nejlikvidnější prostředky patří peněžní prostředky na účtech a v hotovosti. Jak uvádí Ručková (2010, s. 49) *pro okamžitou likviditu platí doporučovaná hodnota v rozmezí 0,9-1,1. Tento interval je přejat z americké literatury. Pro Českou republiku bývá toto pásmo rozšiřováno v dolní mezi, kde některé prameny uvádějí hodnotu 0,6 a podle metodiky ministerstva průmyslu a obchodu je hodnota ještě nižší, a to 0,2, která je však zároveň označována za kritickou i z psychologického hlediska. Pokud by byla hodnota*

tohoto ukazatele příliš vysoká, také to není pro podnik prospěšné, protože to vypovídá o neschopnosti hotovost lépe investovat a zhodnotit ji.

Existují ještě další dva základní ukazatelé likvidity (pohotová likvidita, běžná likvidita), nicméně pořízení majetku za hotové zásadně ovlivní okamžitou likviditu.

S likviditou přímo souvisí likvidnost, ta představuje vlastnost daného majetku přeměnit se co nejrychleji bez větších ztrát na peněžní hotovost. (Dluhošová, 2010).

4 Analýza pořízení dlouhodobého majetku pomocí čisté současné hodnoty a čisté výhody leasingu

Rozhodování mezi financováním DHM např. automobilu pomocí leasingu, úvěru nebo hotovostí je běžnou záležitostí ve všech podnicích. Financování pomocí leasingu a úvěru mají některé dopady pro podnik totožné. U obou variant se podnik zavazuje na delší dobu hradit splátky. Podnik tím zvyšuje podnikové finanční riziko a zhoršení platební situace podniku může mít nepříjemné následky, např. může dojít i na konkurzní řízením (Valach, 2010). Existují ale i zásadní rozdíly u leasingu a úvěru, kdy předmět v případě úvěru je ihned v majetku nájemce, zatímco u leasingu je předmět nadále v majetku pronajímatele a další podstatné rozdíly. Financování z vlastních zdrojů pomocí hotovostí nemá takřka nic společného s financováním pomocí leasingu a úvěru, mimo vlastnictví majetku, kdy stejně jako u pořízení úvěrem je vlastníkem ihned podnik.

K rozhodování mezi těmito formy pořízení napomáhají různé modelové postupy, jež vzešly z finanční teorie a leasingové praxe, které slouží k porovnání ekonomické výhodnosti leasingu či koupě na úvěr (Valach, 2010). Tato kapitola se bude věnovat srovnání leasingu, úvěru a hotovosti, konkrétně pomocí metody čisté výhody leasingu (ČVL), s kterou souvisí metoda čisté současné hodnoty (dále jen ČSH) a další metoda současných hodnot výdajů.

Jak uvádí Valach (2010, s.432) „*Při rozhodování mezi leasingem a úvěrem je třeba respektovat tyto hlavní faktory:*

1. *Daňové aspekty – odpisový, úrokový a leasingový daňový štít (daňové úspory), různá daňová zvýhodnění investic při pořízení.*
2. *Úrokové sazby z dlouhodobého úvěru a systém úvěrových splátek.*
3. *Sazba odpisů a zvolenou metodu odepisování majetku v průběhu životnosti.*
4. *Leasingové splátky, jejich výši a průběh v rámci doby leasingu.*
5. *Faktor času, vyjádřený zvolenou diskontní sazbou pro aktualizaci peněžních toků spojených s úvěrem či leasingem.“*

4.1 Metoda čisté výhody leasingu

Metoda ČVL slouží k srovnání výhodnosti úvěrového či leasingového financování a je založena na porovnání čisté současné hodnoty investice financované úvěrem ($\check{S}H_u$) a čisté současné hodnoty investice financované leasingem ($\check{S}H_l$).

Vzorec pro výpočet ČVL:

$$\check{C}VL = \check{S}H_l - \check{S}H_u$$

$$\check{C}VL = \sum_{n=1}^N \frac{(T_n - N_n)(1 - d) - L_n(1 - d)}{(1 + i)^n} - \left[\sum_{n=1}^N \frac{(T_n - N_n - O_n)(1 - d) + O_n}{(1 + i)^n} - K \right] \quad (4.1.1)$$

Zdroj: Josef Valach (2010, s.435)

Kde: T_n tržby, které investice přináší v jednotlivých letech životnosti,
 N_n náklady na výrobu (bez odpisů) v jednotlivých letech životnosti,
 O_n daňové odpisy v jednotlivých letech životnosti,
 n jednotlivá léta životnosti,
 N doba životnosti,
 i úrokový koeficient upravený o vliv daně
 d daňový koeficient,
 K Kapitálový výdaj,
 L_n leasingové splátky v jednotlivých letech životnosti (doby leasingu).

Zdroj: Josef Valach (2010, s.435)

Vzorec ČVL je rozdíl mezi ČSH leasingu a ČSH úvěru, ve výpočtu ČSH objevuje i tržba, kterou podniku investice přinese. Upravený vzorec, pro výpočet modelového příkladu vypadá takto:

$$\check{C}VL = K - \sum_{n=1}^N \frac{L_n(1 - d) + dO_n}{(1 + i)^n} \quad (4.1.2)$$

Zdroj: Josef Valach (2010, s.435)

Kde: K Kapitálový výdaj,
 L_n leasingové splátky v jednotlivých letech životnosti (doby leasingu),

- d daňová sazba,
 O_n daňové odpisy v jednotlivých letech životnosti,
 n jednotlivá léta životnosti,
 N doba životnosti,
 i úrokový koeficient upravený o vliv daně $i = u(1 - d)$.

Zdroj: Josef Valach (2010, s.435)

Z výše uvedeného vzorce je tedy zřejmé, je-li výsledek ČVL kladný je výhodné investici (např. pořízení auta) financovat pomocí leasingu, pokud by výsledek byl záporný je výhodnější financování úvěrem.

4.1.1 Modelový příklad

Společnost ČATRIK s.r.o., plánuje pořízení automobilu Škoda SUPERB COMBI 2,0 TDI 110 kW, rok výroby 2019. Pořizovací cena automobilu činí **920 000 Kč**. Společnost má možnost financovat investici pomocí leasingu a má nabídku od ČSOB leasing, a.s., doba splatnosti činí **60 měsíců = 5 let** s měsíční anuitní splátkou **17 527 Kč**. Společnost se bude rozhodovat, zda financovat investici (pořízení automobilu) pomocí leasingu anebo pomocí úvěru.

V tomto modelovém příkladu bude použita metoda ČVL. V následujících **5 letech** zůstane sazba daně pro PO (**19 %**) stejná. Úrokový koeficient (i) = $5,39 \times (1 - 0,19) = 4,3659$, tj. **4,37 %**. Automobil byl zařazen do užívání **1.1. 2020**.

Tabulka 4.1 Splátky leasingu

Rok	Počet splátek	Měsíční splátka	Roční splátka
2020	12	17 527,-	210 324,-
2021	12	17 527,-	210 324,-
2022	12	17 527,-	210 324,-
2023	12	17 527,-	210 324,-
2024	12	17 527,-	210 324,-
celkem	60		1 051 620,-

Zdroj: vlastní vypracování

Tabulka č. 4.1 zobrazuje leasingové splátky, které jsou anuitní a jejich celkový součet, který slouží k výpočtu leasingového koeficientu a leasingové marže. Výší leasingové splátky byla převzata z nabídky ČSOB leasing, a.s., na jejich oficiálních internetových stránkách viz. příloha č.1.

$$\text{leasingový koeficient} = \frac{1051620}{920000} = 1,14$$

$$\text{leasingová marže} = 1\,051\,620 - 920\,000 = 131\,620, -$$

Ačkoli pro výpočet ČVL není třeba znát leasingový koeficient ani leasingovou marži, i tak je užitečné tyto hodnoty vědět, protože podniku sdělují o kolik se zvýší leasingová cena automobilu oproti jeho pořizovací ceně. V tomto případě je hodnota leasingového koeficientu 1,14 a leasingová marže 131 620.

Vzorec pro výpočet rovnoměrných odpisů:

$$\text{rovnoměrný odpis} = \frac{\text{pořizovací cena} * \text{odpisová sazba}}{100}$$

Tabulka č. 4.2 Rovnoměrné odpisy automobilu

Rok	Odpisová sazba	Odpis
2020	11	101 200,-
2021	22,25	204 700,-
2022	22,25	204 700,-
2023	22,25	204 700,-
2024	22,25	204 700,-
celkem		920 000,-

Zdroj: vlastní vypracování

Vzorec pro výpočet zrychlených odpisů:

- v 1. roce odepisování: $\text{zrychlený odpis} = \frac{\text{pořizovací cena}}{\text{odpisový koeficient}}$

- v dalších letech odepisování:
$$\text{zrychlený odpis} = \frac{\text{zůstatková cena} \cdot 2}{\text{odpisový koeficient} - \text{počet let}}$$

Tabulka č. 4.3 Zrychlené odpisy automobilu

Rok	odpisový koeficient	odpis	zůstatková cena
2020	5	184 000,-	736 000,-
2021	6-1	294 400,-	441 600,-
2022	6-2	220 800,-	220 800,-
2023	6-3	147 200,-	73 600,-
2024	6-4	73 600,-	0

Zdroj: vlastní vypracování

Použití zrychleného nebo rovnoměrného odepisování může ovlivnit výsledek ČVL. Zrychlené odepisování má výhodu v tom, že v prvních letech má podnik možnost snížit základ daně vyšším odpisem. Výhoda rovnoměrného odepisování je, že ZDP stanovuje pouze max. odpisovou sazbu. Podnik, který nemá vysoký základ daně si tedy může uplatnit odpis, který mu pomůže co nejefektivněji upravit základ daně. Pro výpočet ČVL nejdříve bude použito rovnoměrné odepisování viz tab. č. 4.2., poté bude použito zrychlené odepisování z tab. č. 4.3.

Tabulka č. 4.4 Vstupní údaje pro výpočet ČVL s rovnoměrnými odpisy

Kapitálový výdaj	920 000,-
Doba životnosti	5 let
Roční leasingová splátka (2020-2024)	210 324,-
Daňová sazba	19 %
Úrokový koeficient upravený o vliv daně	4,37 %
Rovnoměrný odpis v 1 roce odp.	101 200,-
Rovnoměrný odpis v dalších letech odp.	204 700,-

Zdroj: vlastní vypracování

Tabulka č. 4.5 Vstupní údaje pro výpočet ČVL se zrychlenými odpisy

Kapitálový výdaj	920 000,-
Doba životnosti	5 let
Roční leasingová splátka (2020-2024)	210 324,-
Daňová sazba	19 %
Úrokový koef. upravený o vliv daně	4,37 %
Zrychlený odpis v roce 2020	184 000,-
Zrychlený odpis v roce 2021	294 000,-
Zrychlený odpis v roce 2022	220 800,-
Zrychlený odpis v roce 2023	147 200,-
Zrychlený odpis v roce 2024	73 600,-

Zdroj: vlastní vypracování

V prvním výpočtu se pracuje se vstupními údaji z tab. č. 4.4, která obsahuje rovnoměrné odpisy. V druhém výpočtu ČVL budou použita vstupní údaje z tab. 4.5, jenž obsahuje zrychlené odpisy.

- Výpočet ČVL s rovnoměrnými odpisy:

$$\begin{aligned}
 \check{VL} &= K - \sum_{n=1}^N \frac{L_n(1-d) + dO_n}{(1+i)^n} = \frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 101\,200)]}{1 + 0,0437} - \\
 &\frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 204\,700)]}{(1 + 0,0437)^2} - \frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 204\,700)]}{(1 + 0,0437)^3} - \\
 &\frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 204\,700)]}{(1 + 0,0437)^4} - \frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 204\,700)]}{(1 + 0,0437)^5} = \\
 &= 920\,000 - 181\,652 - 192\,099 - 184\,056 - 176\,349 - 168\,965 = \underline{\underline{16\,879,-}}
 \end{aligned}$$

- Výpočet ČVL se zrychlenými odpisy:

$$\begin{aligned} \check{C}VL &= K - \sum_{n=1}^N \frac{L_n(1-d) + dO_n}{(1+i)^n} = \frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 184\,000)]}{1+0,0437} - \\ &\frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 294\,400)]}{(1+0,0437)^2} - \frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 220\,800)]}{(1+0,0437)^3} - \\ &\frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 147\,200)]}{(1+0,0437)^4} - \frac{[210\,324(1-0,19) + (0,19 \times 73\,600)]}{(1+0,0437)^5} = \\ &= 920\,000 - 196\,725 - 207\,744 - 186\,746 - 167\,142 - 148\,852 = \underline{\underline{12\,791,-}} \end{aligned}$$

Výsledky ČVL jsou v obou případech kladné, tzn. že v tomto případě je financování automobilu pomocí leasingu pro podnik více výhodnější.

V modelovém příkladě se vychází z přílohy č. 1., kde jsou uvedeny nejlepší možné podmínky, které banka nabízí. Avšak na tyto podmínky nedosáhne každý podnik, ale většinou pouze ten, který se již osvědčil.

4.2 Metoda diskontovaných výdajů

Metoda diskontovaných výdajů říká, jaká je současná hodnota budoucích vynaložených výdajů na investici a taktéž jako ČVL k srovnání výhodnosti financování investic pomocí úvěru nebo leasingu. V této metodě se nepočítá s budoucími příjmy z investice, proto je vhodná pro investice, při kterých podnik nezná přesný podíl na výnosu ani ho není možné určit.

4.2.1 Modelový příklad

Společnost ČATRIK, s.r.o., plánuje pořízení nového automobilu. Rozhoduje se mezi leasingovým a úvěrovým financováním, případně společnost bude financovat automobil z vlastních zdrojů hotově. Jedná se o Škodu SUPERB COMBI 2,0 TDI 110 kW, rok výroby 2019. Pořizovací cena automobilu činí **920 000 Kč**.

Očekávaná doba využívání automobilu je **5 let**, majetek patří do 2. odpisové skupiny, podnik bude uplatňovat **zrychlené odpisy**. Má na výběr mezi leasingem a úvěrem. Banka je ochotna poskytnout úvěr na plnou výši pořizovací ceny při **úrokové míře 8,9 % p. a., s dobou splatnosti 5 let**. Úvěr bude splácen anuitními splátkami na konci každého roku.

Doba finančního leasingu s následným bezplatným převodem je **taktéž 5 let**, automobil bude splácen formou **rovnoměrných ročních splátek**. **Požadovaný výnos** leasingové společnosti **je 9,5 %**. **Druhá varianta** je možnost pronájmu s **0.zvýšenou splátkou ve výši 20 % z celkové ceny leasingu**.

Náklady kapitálu nezadlužené investice si podnik stanoví ve výši **12 %** a náklady vlastního kapitálu zadlužené investice ve výši **15 %**. **Sazba daně** pro PO je **19 %** a zůstane ve stejné výši po celé období investice.

V tomto příkladě se vychází z aktuální situace na trhu, kde mnoho poskytovatelů úvěrů a leasingu na svých webových stránkách nabízejí leasing a úvěr od 5-7 % p.a. Nicméně mnoho podniků na tyto podmínky nedosáhne, ale pouze určitá část z nich, kteří už se bance osvědčili a jsou jejich stálými klienty.

- Diskontované výdaje úvěru:

Vzorec pro výpočet anuitní splátky úvěru:

$$a = U \frac{(1+i)^n \times i}{(1+i)^n - 1} \quad (4.2.2)$$

Kde: U výše úvěru
 i úroková sazba
 n počet období

$$a = 920\,000 \frac{(1 + 0,089)^5 \times 0,089}{(1 + 0,089)^5 - 1} = 235\,912,-$$

Roční splátka úvěru bude ve výši 235 912 Kč.

Tabulka č. 4.6 Splátky úvěru

Rok	PS	1.	2.	3.	4.	5.
Jistina	920 000,-	765 968,-	598 227,-	415 557,-	216 630,-	0
Anuita (splátka)		235 912,-	235 912,-	235 912,-	235 912,-	235 912,-
Roční úrok		81 880,-	68 171,-	53 242,-	36 985,-	19 280,-
úmor		154 032,-	167 741,-	182 670,-	198 927,-	216 630,-

Zdroj: vlastní vypracování

Nejdříve je potřeba zjistit výši roční anuitní splátky úvěru. Nyní podnik zná výši splátky úvěru, pro podnik je ještě důležité, jaká část ze splátky (anuity) jde na úrok a jaká část jde na úmor (jistinu úvěru). Na konci roku se z celkové výše jistiny vždy vypočítá úrok pro následující rok. Např. prvním roce to bude $920\,000 \times 0,089 = 81\,880$ Kč, zbytek z celkové roční anuity 235 912 Kč, tzn. 154 032 Kč je úmor a snižuje jistinu ($920\,000 - 154\,032 = 765\,968,-$) z které se bude počítat úrok pro následující rok. Každý rok se snižuje jistina úvěru, což má za následek, že větší část anuity jde na úmor a menší na úrok.

Tabulka č. 4.7 Roční daňová úspora z úroku

Rok		1.	2.	3.	4.	5.
Roční úrok		81 880,-	68 171,-	53 242,-	36 985,-	19 280,-
Daňová úspora z úroku		15 557,-	12 952,-	10 116,-	7 027,-	3 663,-

Zdroj: vlastní vypracování

V této tabulce se nachází důležitá informace, a to daňová úspora z úroku, vypočítá se jako roční úrok x daňová sazba v našem případě 19 %. V této tabulce se vychází z tab. č. 4.6., kde je vypočítaný roční úrok.

Tabulka č. 4.8 Daňová úspora ze zrychlených odpisů

Rok	1.	2.	3.	4.	5.
Zrychlený odpis	184 000,-	294 400,-	220 800,-	147 200,-	73 600,-
Daňová úspora z odpisu	34 960,-	55 936,-	41 952,-	27 968,-	13 984,-

Zdroj: vlastní vypracování

Tato tabulka uvádí roční celkovou daňovou úsporu z odpisů. Vypočítá se jako daňový odpis x daňová sazba (19 %).

Pro následující tabulku je nutné vypočítat diskontní faktor neboli odúročitele. Vzorec pro jeho výpočet:

$$\text{disk. faktor} = \frac{1}{(1 + i)^n} \quad (4.2.3.)$$

Kde i náklad kapitálu
 n počet období

Zdroj: Josef Valach (2010, s.499)

Tabulka č. 4.9 Diskontní faktor

Rok	1.	2.	3.	4.	5.
Disk. faktor	0,8696	0,7651	0,6575	0,5718	0,4972

Zdroj: vlastní vypracování

Pomocí diskontního faktoru je možné vypočíst současnou hodnotu budoucích výdajů spojených s úvěrovým financováním.

Tabulka č. 4.10 Diskontované náklady úvěru

Rok	1.	2.	3.	4.	5.
anuita	235 912,-	235 912,-	235 912,-	235 912,-	235 912,-
DÚ z odpisu	-34 960,-	-55 936,-	-41 952,-	-27 968,-	-13 984,-
DÚ z úroku	-15 557,-	-12 952,-	-10 116,-	-7 027,-	-3 663,-
Výdaje na úvěr po zdanění	185 395,-	167 024,-	183 844,-	200 917,-	218 265,-
Disk. faktor	0,8696	0,7651	0,6575	0,5718	0,4972
Současná hodnota výdajů na úvěr	161 220,-	127 790,-	120 877,-	114 884,-	108 521,-
Σ	633 292,-				

Zdroj: vlastní zpracování

V této tabulce se vychází z předchozích tabulek. Pro výpočet současných hodnot výdajů na úvěr je nutné znát anuitu viz tab. č.4.6., od které je nutné odečíst daňovou úsporu (DÚ) z odpisu viz tab. č. 4.8 a daňovou úsporu z úroku viz tab. č. 4.7. Poté dostane podnik výdaje na úvěr po zdanění, které následně vynásobí diskontním faktorem tab. č.4.9.,

výsledkem je současná hodnota výdajů na úvěr, kterou podnik bude porovnávat se současnou hodnotou výdajů leasingu. V tomto případě je současná hodnota výdajů na úvěr **633 292 Kč.**

- Diskontované výdaje na finanční leasing bez 0. zvýšené splátky:

Znovu je potřeba nejdříve znát výši roční splátky leasingu, která se vypočítá stejně jako u úvěru pomocí vzorce (4.2.2.).

$$a = 920\,000 \frac{(1 + 0,095)^5 \times 0,095}{(1 + 0,095)^5 - 1} = 239\,602,-$$

Roční leasingová splátka bude 239 602 Kč. Podnik si po splnění podmínek ZDP uplatní leasingové splátky jako daňový náklad, proto je nutné vypočíst daňovou úsporu z leasingových splátek. Daňovou úsporu vypočtu v následující tabulce a vypočítá se jako: roční leasingová splátka x daňová sazba (19 %).

Tabulka č. 4.11.: daňová úspora z leasingových splátek

Rok	2020–2024
Leasingová splátka	239 602,-
DÚ ze splátky leasingu	45 524,-

Zdroj: vlastní vypracování

Protože jsou v tomto případě leasingové splátky po celou dobu pronájmu ve stejné výši, je proto i daňová úspora z těchto splátek stejná pro celé období leasingu (2020-2024).

Jako další krok je nutné vypočíst diskontní faktor, díky kterému lze vypočíst současnou hodnotu budoucích výdajů na leasing, hodnoty diskontního faktoru viz tab. č. 4.9.

Tabulka č. 4.12.: Diskontované náklady na leasing

Rok	1.	2.	3.	4.	5.
Leasingová splátka	239 602,-	239 602,-	239 602,-	239 602,-	239 602,-

DÚ z leasingové splátky	-45 524,-	-45 524,-	-45 524,-	-45 524,-	-45 524,-
Výdaje na leasing po zdanění	194 078,-	194 078,-	194 078,-	194 078,-	194 078,-
Diskontní faktor	0,8696	0,7651	0,6575	0,5718	0,4972
Současná hodnota výdajů na leasing	168 770,-	148 489,-	127 606,-	110 974,-	96 496,-
Σ	652 335,-				

Zdroj: vlastní vypracování

V této tabulce se od leasingové splátky každý rok odečítá daňová úspora z leasingové splátky viz tab. č.4.11., poté jsou známy výdaje na leasing po zdanění a ty je potřeba vynásobit diskontním faktorem viz tab. č.4.9, který je stejný jako u úvěru. Následně je nutné sečíst současné hodnoty výdajů leasingu v jednotlivých letech, jejich výsledkem je hodnota **652 335 Kč.**

- Diskontované výdaje na finanční leasing s 0.zvýšenou splátkou 20 %:

Opět je důležité nejdříve vypočítat splátku leasingu, v tomto případě je nutné z celkové ceny leasingu odečíst 0.zvýšenou splátku ve výši 20 % celkové ceny a teprve poté vypočítat roční splátku. 0. zvýšená splátka se vypočítá jednoduše $920\,000 \times 0,20 = 184\,000$ Kč, tato částka se následně odečte od celkové ceny $920\,000 - 184\,000 = 736\,000$ Kč. Nyní je možné vypočítat roční splátku leasingu.

$$a = 736\,000 \frac{(1 + 0,095)^5 \times 0,095}{(1 + 0,095)^5 - 1} = 191\,681,-$$

Roční splátka leasingu bude 191 681 Kč. Splátky leasingu budou po splnění podmínek ZDP daňově uznatelným nákladem, proto je nutné vypočítat daňovou úsporu z leasingové splátky. Podnik také musí časově rozlišit 0. zvýšenou splátku, která se do nákladů musí rozpustit rovnoměrně, každý rok ve stejné výši.

Tabulka č.4.13.: daňová úspora z roční splátky leasingu a 0.zvýšené splátky

Rok	2020–2024
Leasingová splátka	191 681,-
DÚ ze splátky leasingu	36 419,-
Časové rozlišení 0.zvýšené splátky (184 000)	36 800,-
DÚ z O. zvýšené splátky	6 992,-

Zdroj: vlastní vypracování

Leasingová splátka bude po celou dobu finančního leasingu ve stejné výši, proto je i po celé období stejná daňová úspora ze splátek. 0. zvýšenou splátku je nutné časově rozlišit a rovnoměrně rozpustit do celého období finančního leasingu, proto je i zde daňová úspora stejná po celou dobu leasingu.

Diskontní faktor bude mít stále stejné hodnoty viz tab. 4.9.

Tabulka č. 4.14.: diskontované výdaje na leasing s 0. zvýšenou splátkou

Rok	0.	1.	2.	3.	4.	5.
Leasingová splátka		191 681,-	191 681,-	191 681,-	191 681,-	191 681,-
DÚ z leasingové splátky		-36 419,-	-36 419,-	-36 419,-	-36 419,-	-36 419,-
O. zvýšená splátka	184 000,-					
DÚ z čas. rozlišení 0.leasingové splátky		-6 992,-	-6 992,-	-6 992,-	-6 992,-	-6 992,-
Výdaje na leasing po zdanění	184 000,-	148 270,-	148 270,-	148 270,-	148 270,-	148 270,-
Diskontní faktor	1	0,8696	0,7651	0,6575	0,5718	0,4972
Současná hodnota výdajů na leasing	184 000,-	128 936,-	113 441,-	97 488,-	84 781,-	73 720,-
Σ	682 366,-					

Zdroj: vlastní vypracování

Postup je zde stále stejný od leasingové splátky se odečte daňová úspora z leasingové splátky viz tab. č. 4.13. Důležité je si uvědomit O. zvýšenou splátku. Podnik vynaloží prostředky ihned na začátku leasingu, proto má diskontní faktor hodnotu 1. O zvýšenou splátku je potřeba časově rozlišit a následně vypočíst daňovou úsporu, který je stejná pro každý rok leasingu viz tab. č. 4.13. Po odečtení daňové úspory ze splátky leasingu a daňové úspory z časového rozlišení jsou známe výdaje na leasing po zdanění. Následně je nutné vynásobit výdaje na leasing po zdanění diskontním faktorem a poté dostaneme současnou hodnotu budoucích nákladů leasingu s 0. zvýšenou splátkou. V tomto příkladě vychází částka **682 366 Kč.**

- Financování automobilu vlastními zdroji

Jestliže se podnik rozhodne financovat automobil ze svých zdrojů hotově, tak si základ daně sníží pouze daňovými odpisy. Daňová úspora bude tedy jen z odpisů majetku, protože podnik nemá žádné splátky, ani neplatí žádné úroky.

Tabulka č. 4.15.: Diskontní faktor

Rok	1.	2.	3.	4.	5.
Disk. faktor	0,8929	0,7972	0,7118	0,635	0,5674

Zdroj: vlastní vypracování

V tab. 4.15. jsou hodnoty diskontního faktoru neboli odúročitele pro ne zadluženou investici. Pro výpočet hodnot diskontního faktoru se použil vzorec (4.2.3.), kdy náklady kapitálu nezadlužené investice jsou 12 %. Výpočet současné hodnoty nákladů je dále potřeba znát odpisy a daňovou úsporu z odpisu v jednotlivých letech, ty jsou v tab. č.4.8.

Tabulka č. 4.16.: Diskontované výdaje v případě pořízení automobilu hotově

Rok	0.	1.	2.	3.	4.	5.
Investice automobil	920 000,-					
Daňová úspora z odpisů		-34 960,-	-55 860,-	-41 952,-	-27 968,-	-13 984,-
Výdaje na leasing po zd.	920 000,-	-34 960,-	-55 860,-	-41 952,-	-27 968,-	-13 984,-
Diskontní faktor	1	0,8929	0,7972	0,7118	0,635	0,5674

Současná hodnota výdajů	920 000,-	-31 216,-	-44 532,-	-29 861,-	-17 760,-	-7 935,-
Σ	788 696,-					

Zdroj: vlastní zdroje

V této tabulce je nutné zohlednit investici s diskontním faktorem hodnoty 1, protože podnik vynaloží peněžní prostředky ihned. Následně je nutné odečíst od investice daňovou úsporu z odpisu vynásobenou diskontním faktorem. Žádnou další daňovou úsporu podnik nebude dále odečítat. Proto je jasné, že současná hodnota výdajů je v tomto případě nejvyšší **788 696 Kč.**

4.2.2 Zhodnocení

Tabulka č.4.17.: Současná hodnota výdajů zvolených forem financování

Formy pořízení	Současná hodnota výdajů
Na úvěr	633 292,-
Na leasing	652 335,-
Na leasing s 0.zvýšenoou splátkou	682 366,-
Z vlastních zdrojů hotově	788 696,-

Zdroj: vlastní vypracování

Pro podnik by v tomto případě z pohledu diskontovaných výdajů byla nejlepší varianta financovat pořízení automobilu pomocí úvěru viz tab. 4.17. V případě úvěru je daňová úspora z odpisů a z úroků z úvěru. Avšak je důležité si uvědomit i následky úvěru, pro podnik v podobě zvýšení zadluženosti podniku a zvýšení rizika předlužení.

Další možnost je pořídit si automobil pomocí leasingu, z pohledu diskontovaných výdajů vyšla v tomto případě lépe varianta bez 0. zvýšené splátky. Výhoda varianty z 0. zvýšenou splátkou je pro podnik nižší roční splátka leasingu, nevýhoda že musí vynaložit peněžní prostředky ihned v tomto případě konkrétně 20 % z celkové ceny leasingu. Výhodou leasingu je daňová úspora, která je počítána z leasingových splátek. Pořídit si automobil na leasing má ale i své nevýhody, jako např. při neschopnosti splácet vznikají

podniku problémy a může dojít k vrácení vozidla leasingové společnosti, a ještě více nepříjemné pro podnik může být následně podávat opravné daňové přiznání na vyšší daňovou povinnost.

Nejhorší varianta by z hlediska diskontovaných výdajů byla financovat majetek z vlastních zdrojů, což je pochopitelné, protože podnik musí vynaložit prostředky ihned. Jeho daňovou úsporou budou jen odpisy a jejich hodnotu navíc snižuje diskontní faktor, zatímco pořizovací cena automobilu bude násobena hodnotou disk. faktoru 1. Financovat majetek z vlastních zdrojů ale má i výhody, pro podnik např. nezvyšuje míru zadlužení podniku a tím i pádem riziko předlužení a další jiné výhody, které byli již zmíněny.

ČVL i metoda diskontovaných nákladů má pouze podniku pomoci při rozhodování mezi různými variantami, ale ani jedna z metod by neměla být stoprocentně rozhodující při výběru možností financování investic. Každý podnik má svá specifika a odlišné možnosti, proto je důležité vzít v potaz všechny možné varianty a jejich následky pro podnik a výhody a nevýhody těchto forem pořízení.

4.3 Výhody a nevýhody leasingu, úvěru a hotovosti

Všechny vybrané formy pořízení s sebou přináší pro podnik určité výhody a nevýhody. Tato část shrnuje výhody a nevýhody pořízení leasingem, úvěrem a formou hotovosti.

4.3.1 Výhody a nevýhody leasingu

Výhody:

- Podnik nemusí použít k investování do pořízení DM vlastní kapitál.
- Splátky leasingu jsou daňově uznatelným nákladem.
- Pomocí leasingu se nájemce vyhýbá riziku spojené s vlastnictvím majetku.
- Snadná dostupnost leasingu a nižší administrativní náročnost leasingu.
- Leasing v českém účetním prostředí nezvyšuje zadluženost podniku, dokonce některé výsledky ukazatelů zadluženosti vylepšuje.
- Leasing vylepšuje hodnoty ukazatelů rentability a nevytváří tlak na likviditu.

Nevýhody:

- Pořízení DM pomocí leasingu s sebou většinou přináší náklady, takže je dražší než úvěr nebo pořízení pomocí hotovosti.
- Předmět leasingu není v průběhu nájmu v majetku nájemce, takže si nájemce nemůže uplatnit daňové odpisy.
- Po konci finančního leasingu přechází do majetku podniku (nájemce) téměř zcela odepsaný majetek.
- V případě neschopnosti splácet hrozí nájemci odebrání předmětu leasingu.
- Nemožnost vypovězení leasingové smlouvy nájemcem a další rizika spojená s odcizením či zničením předmětu leasingu.
- Komplikace při realizování potřebných úprav předmětu leasingu (modernizace, rekonstrukce), protože vyžadují souhlas pronajímatele.

4.3.2 Výhody a nevýhody úvěru

Výhody:

- Stejně jako u leasingu podnik nemusí použít k financování vlastní kapitál.
- Podnik nemusí vynaložit finanční prostředky na první zvýšenou splátku.
- Financování DM pomocí úvěru umožní podniku zařadit si majetek do aktiv, je tedy ihned majitelem a může majetek daňově odpisovat.
- Úroky z úvěru a náklady spojené s úvěrem (poplatky za sjednání úvěru, poplatky za účet k úvěru), jsou daňově uznatelným nákladem.
- Tato forma financování nevytváří tlak na likviditu podniku.
- S majetkem může podnik jakkoli zacházet, může ho upravovat, může ho kdykoliv prodat.

Nevýhody:

- Úvěr zvyšuje zadluženost podniku, projevuje se nepříznivě na hodnotách ukazatelů zadluženosti.
- Úvěr zatěžuje hodnoty ukazatelů rentability.
- Splátky úvěru nejsou daňově uznatelné nákladem.
- Hrozí riziko předlužení podniku.

- Riziko spojené s hypotečními úvěry (zástava majetku podniku).

4.3.3 Výhody a nevýhody hotovosti

Výhody:

- Podnik si majetek může ihned zařadit do rozvahy, je tedy ihned majitelem.
- Stejně jako u úvěru s majetkem může podnik jakkoli zacházet, může ho upravovat, může ho kdykoliv prodat.
- Může ihned daňově odpisovat.
- Nevytváří tlak na zadluženost podniku a na ukazatelé zadluženosti.
- Příznivě ovlivňuje ukazatelé rentability.

Nevýhody:

- Podnik musí použít vlastní kapitál k financování DM.
- Financování pomocí hotovostí vytváří tlak na pohotovou likviditu.
- Jestliže se podnik rozhodne pro tuto formu financování DM, přijde o možnost investování vlastního kapitálu do jiných investic (náklady opětované příležitosti).
- Pořízení touto formou může zatížit výsledek CF natolik, že výsledek CF může skončit v záporných číslech.
- Podnik uplatňuje odpisy, nicméně dále daňové náklady nezvyšuje, naproti tomu u leasingu jsou to splátky a u úvěru poplatky spojené s úvěrem a úroky z úvěru (může tak dojít k vyšší daňové povinnosti).

5 Závěr

Každá varianta financování nějak ovlivní podnik. Jak leasing, úvěr nebo použití vlastních zdrojů (hotovosti) má své výhody a nevýhody, jak uvádím ve 4. kapitole. Nicméně musím zdůraznit největší společnou výhodu leasingu a úvěru, kterou je, že podnik nepotřebuje žádné vlastní finanční prostředky. Použije tak cizí zdroj, který je levnější než zdroj vlastní. Pouze v případě leasingu s nultou zvýšenou splátkou, podnik potřebuje mít k dispozici k datu zahájení leasingu pouze menší část z celkové ceny předmětu leasingu. Leasing a úvěr mají i společnou největší nevýhodu, konkrétně tu, že se podnik zavazuje na delší časové období k pravidelným splátkám. Největším rozdílem mezi leasingem a úvěrem je však ten, že podnik je v době finančního leasingu pouze nájemce a až po konci finančního leasingu se může stát jeho majitelem, kdežto pokud použije pro financování např. automobilu úvěr, je majitelem automobilu ihned. Dle mého názoru je to velká výhoda úvěru naproti leasingu, která může hrát významnou roli při rozhodování mezi leasingem a úvěrem. Co se týče financování z vlastních zdrojů tzn. hotovostí, největší výhodou je, že podnik nezvyšuje míru zadluženosti a taky riziko předlužení. Na druhou stranu hotovost je příliš drahý zdroj, což se ostatně projevilo i v modelovém příkladu v kapitole 4. Vlastní zdroje jsou vůbec nejdražším zdrojem a v případě pořízení automobilu je podle mého mínění vhodnější použít cizí zdroj k financování.

Podle ZoÚ musí účetnictví podávat věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situaci podniku. Dle mého názoru však toto v českém účetním prostředí není zcela možné v případě leasingu. Sice se leasing má evidovat v podrozvahové evidenci, nicméně pohled IFRS na leasing je podle mne korektnější. Neboť v českém účetním prostředí dochází k častému přehlížení leasingu, protože není na první pohled vidět v účetních výkazech. Z rozvahy tak nelze vyčíst pravé závazky podniku, proto je nutná evidence leasingu v podrozvahové evidenci. Jenomže v praxi někdy dochází k neevidování leasingu ani v podrozvahové evidenci, což je velká chyba a v případě auditu to může pro podnik znamenat velký problém. Navíc leasingem může podnik uměle zlepšovat některé hodnoty ekonomických ukazatelů, protože se neprojeví v rozvaze jako závazek. Z hlediska IFRS je ale pohled na leasing zcela opačný. V rozvaze by se zvýšila jak aktiva, tak pasiva podniku, tj. leasingového nájemce a nedocházelo by k umělému zlepšování některých ekonomických ukazatelů a z rozvahy by bylo ihned zřejmé v jaké výši jsou závazky podniku.

V poslední částí této bakalářské práce analyzuji výhodnost pořízení automobilu pomocí ČVL a diskontovaných výdajů na modelovém příkladu. Automobil z toho důvodu, neboť to je jedna z nejběžnějších investic každého podniku. Podle nabídky z volně dostupných stránek csobleasing.cz, by z hlediska metody ČVL leasing představoval výhodnější možnost. Na dalším modelovém příkladu z hlediska metody diskontovaných výdajů, by nejlepší pro podnik bylo využití úvěru a nejhorší varianta použití vlastní hotovosti za podmínek, které byly uvedeny v modelovém příkladu.

Tyto výsledky metod ČVL a diskontovaných výdajů ale jsou pouze další informací, neměly by mít hlavní podíl na rozhodnutí jakou variantu pro financování vybrat. Podnik by měl zhodnotit všechny dopady rozhodnutí, výhody a nevýhody a následky rozhodnutí o formě financování pro podnik.

Jak jsem již dříve uvedl, použití vlastních zdrojů pro financování automobilu není podle mne až tak efektivní. Věřím, že se vlastní zdroje dají použít k lepším investicím než koupě automobilu. Navíc jsem přesvědčen, že by každý podnik měl mít nějakou rezervu pro nepříznivé období, které může nastat, a proto bych nepoužil vlastní zdroj. Pro pořízení automobilu bych použil cizí zdroj a pokud bych vybíral z možností leasingu a úvěru, rozhodnul bych se pro úvěr. Leasing by podniku mohl pomoci k lepším výsledkům ukazatelů zadluženosti a rentability. Avšak rozhodující by bylo, že jsem vlastníkem automobilu ihned, můžu si tak nakládat s automobilem podle svého uvážení, což mi leasing neumožní.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.

KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck, 2016. 214 s. ISBN 978-80-7400-595-4.

VALACH, Josef. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 513 s. ISBN 978-80-86929-71-2.

KRUPOVÁ, Lenka. *Leasingy podle IFRS: IFRS 16 leasingy, praktické aplikace, příklady*. Praha: VOX, 2017. 116 s. ISBN 978-80-87480-54-0.

VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi – praktický průvodce*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 120 s. ISBN 978-80-247-4081-2.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2011*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 712 s. ISBN 978-80-7357-618-9.

VYCHOPENĚ, Jiří. *Finanční leasing z účetního a daňového pohledu*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 157 s. ISBN 978-80-7357-590-8.

BENDA, Václav. *Leasing v praxi: právní, účetní a daňové postupy včetně příkladů*. 3. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2006. 383 s. ISBN 80-7273-132-7.

KALABIS, Zbyněk. *Základy bankovníctví: bankovní obchody, služby, operace a rizika*. Brno: BizBooks, 2012. 168 s. ISBN 978-80-265-0001-8.

DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha: Grada, 2010. 144 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3308-1.

LANDA, Martin. *Finanční plánování a likvidita*. Brno: Computer Press, 2007. 186 s. ISBN 978-80-251-1492-6.

Elektronické dokumenty

ERSTE LEASING: *financování pro firemní klienty České spořitelny* [online] dostupné z: <https://ersteleasing.cz/financovani-pro-firemni-klienty-ceske-sporitelny/>

MONETA: *leasingový koeficient*, [online] dostupné z: <https://www.moneta.cz/caste-dotazy/odpoved/co-je-leasingovy-koeficient->

EQUIPMENTFINANCE.SOCIETEGENERALE.CZ: *produkty a služby/finanční leasing*, dostupné z: <https://www.equipmentfinance.societegenerale.cz/cz/financni-leasing-2020/>

CSOBLEASING.CZ: *autopůjčka*, [online] dostupné z:
https://www.csobleasing.cz/autopujcka?gclid=eaiaiqobchmi8rlkz8a16aivgphrch2e6q1qeaayaiaaegihr_d_bwe

Martina Mádllová [27.1.2019] Dostupné z:
<https://www.duofinance.cz/auto-na-uver-nebo-leasing?fbclid=IwAR3ZpSYdXfroxiSjdgPOvGKLYHPvp6aNQDMhZIoO322xH3KOMTvA4psfDKo>

Oldřich Šoba [25.6.2008] Dostupné z: <https://www.finexpert.e15.cz/danove-dopady-u-financniho-a-operativniho-leasingu>

Diplomové a bakalářské práce

JAROŠOVÁ, Petra. Leasing ve srovnání s jinými způsoby financování [online]. Pardubice, 2011. Dostupné z: <https://theses.cz/id/hlo81c/>. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní. Vedoucí práce Ing. František Sejkora, Ph.D.

CHYTILOVÁ, Žaneta. Srovnání leasingového financování a bankovního úvěru [online]. Brno, 2014. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/xk15r/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Ing. Miroslav Sponer, Ph.D.

MARČEK, Michal. Leasing a úvěr jako formy financování podnikových investic a jejich komparace [online]. Liberec, 2015. Dostupné z: <https://theses.cz/id/cexud7/>. Diplomová práce. Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta. Vedoucí práce Ing. Radana Hojná, Ph.D.

TICHÝ, Martin. Komparace finančního leasingu a bankovního úvěru [online]. Ostrava, 2015. Dostupné z: <https://theses.cz/id/y87rac/>. Bakalářská práce. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta. Vedoucí práce prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.

Zákony, vyhlášky a předpisy

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

IFRS – Mezinárodní standardy účetního výkaznictví

NOZ – nový občanský zákoník

ZDP – zákon o dani z příjmu

ZóU – zákon o účetnictví

ZDPH – zákon i dani z přidané hodnoty

DPH – daň z přidané hodnoty

RPSN – roční procentní sazba nákladů

CF – cash flow

VZZ – výkaz zisku a ztrát

DM – dlouhodobý majetek

VH – výsledek hospodaření

ZC – zůstatková cena

PP – peněžní prostředky

Kč – korun českých

EBIT – zisk před úroky a daněmi

EAT – čistý zisk

ČVL – čistá výhoda leasingu

ČSH – čistá současná hodnota

DÚ – daňová úspora

PO – právnická osoba

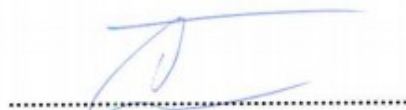
S.R.O. – společnost s ručením omezený

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 5. 2020

podpis

Seznam příloh

Příloha 1: nabídka leasingu od ČSOB Leasing